

کارگروه ملی کنترل و کاهش طلاق و افزایش ازدواج

اسناد بالا دستی، برنامه های ملی و وظایف دستگاهی مرتبط با آموزش خانواده

معاونت برنامه ریزی و هماهنگی

۱۳۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اسناد بالا دستی، برنامه های ملی و وظایف دستگاهی مرتبط با آموزش خانواده

نظر به اهمیت امر آموزش و آگاهی بخشی نسبت به تشکیل، تحکیم و تعالی خانواده و ایمن سازی و پیشگیری آن از تزلزل، فروپاشی و طلاق، در این مجموعه، اسناد بالا دستی و برنامه های ملی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و سایر مراجع بالا دستی کشور مورد بررسی قرار گرفته و با اشاره به برخی اقدامات انجام شده در زمینه آموزش خانواده در نهادهای دولتی و غیر دولتی کشور، احکام و وظایف مرتبط با آموزش خانواده، مندرج در برنامه های جامع و ملی مصوب، بر حسب دستگاه دسته بندی شده است.

در این مجموعه اسناد بالا دستی زیر مورد بررسی قرار گرفته است:

ردیف	عنوان سند	مرجع تصویب	تاریخ تصویب
1-	نقشه مهندسی فرهنگی کشور،	مصوبه جلسه 755 شورای عالی انقلاب فرهنگی	مورخ 1393/8/20
2-	سند تحول بنیادین آموزش و پرورش	مصوبه جلسه 697 شورای عالی انقلاب فرهنگی	مورخ 1390/7/5
3-	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن	مصوبه جلسه 564 شورای عالی انقلاب فرهنگی	مورخ 84/4/7
4-	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق	مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی	مورخ ۹۴/۰۸/۲۰
5-	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن (بر اساس مصوبه جلسه 564 شورای عالی انقلاب فرهنگی)	مصوبه ستاد ملی زن و خانواده	مورخ 1391/4/31
6-	منشور حقوق و مسؤولیت های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران،	مصوبه جلسه 546 شورای عالی انقلاب فرهنگی	مورخ 1383/6/31
7-	سیاست های اصلاح الگوی مصرف در خانواده	مصوبه جلسه 653 شورای عالی انقلاب فرهنگی	مورخ 1388/9/3
8-	سیاست های فرهنگی - تبلیغی روز زن	مصوبه جلسه 505 شورای عالی انقلاب فرهنگی	مورخ 1381/7/16
9-	سیاست های بهبود وضعیت گذران اوقات فراغت زنان و دختران	مصوبه جلسه 513 شورای عالی انقلاب فرهنگی	مورخ 13/12/20 81
10-	راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف	مصوب جلسه شماره 566 شورای عالی انقلاب فرهنگی	مورخ 1384/5/4
11-	طرح اصلاح الگوی مصرف در خانواده	مصوبه جلسه شماره 653 شورای عالی انقلاب فرهنگی	مورخ 1388/9/3

138/9/27 مورخ 4	مصوبه مجلس شورای اسلامی	قانون تسهیل ازدواج جوانان	12-
--------------------	----------------------------	---------------------------	-----

از مجموعه اسناد فوق 142 اقدام مرتبط با آموزشهای خانواده استخراج و در جدولی که در پی خواهد آمد دسته بندی شده است.. چنانچه مشاهده می شود مجموعه اسناد بالادستی و برنامه های ملی و جامع تصویب شده ، از این حیث از غنای کافی برخوردار است و تقریباً تمام وجوه مسئله دیده شده است.

مفاد مرتبط با آموزش خانواده این اسناد در سه دسته کلی و دسته های فرعی زیر دسته بندی شده است و در هر بخش اقشار مخاطب یا آموزش گیرنده و دستگاههای متولی آموزش ، بر اساس اطلاعات موجود در متن سند تعیین شده است.

- 1-آموزشهای عمومی خانواده**
- آموزشهای قبل و بدو ازدواج
 - آموزشهای خانواده و ازدواج مطلوب و پایدار
 - آموزشهای نحوه مراقبت و تربیت صحیح فرزندان
 - آموزش هنجارها و ارزشهای نظام جامع سلامت اجتماعی خانواده،
 - آموزشهای قبل، حین و پس از طلاق

2-آموزش های تخصصی خانواده (برگزاری دوره ها و پودمانهای آموزشی برای تربیت نیروی متخصص راهبری امور خانواده)

- 3-اقدامات آموزشی مربوطه به خانواده در حوزه آموزش رسمی**
- تهیه و تدوین متون درسی مرتبط با تحکیم خانواده
 - بازنگری و اصلاح کتب درسی در راستای تحکیم خانواده
 - راه اندازی و ایجاد رشته ها و واحدهای درسی تخصصی خانواده

الف) در مفاد اسناد مورد بررسی مرتبط با آموزشهای عمومی اقشار زیر مورد توجه قرار گرفته است:

- زوجهای جوان
- زوجین در بدو ازدواج
- زوجین در شرف ازدواج
- کارمندان دولت
- مردان و زنان
- عموم مردم و اقشار مختلف جامعه
- خانواده ها
- جوانان
- دانش آموزان و والدین
- دانشجویان، والدین و مدرسان
- اولیا، مربیان و معلمان
- سربازان
- کارکنان تمامی دستگاههای فرهنگی مرتبط
- عموم والدین
- انجمن اولیاء و مربیان

- مدرسه، رسانه‌ها و خانواده
- خانواده و نهادهای تربیتی و آموزشی
- کودکان، والدین و مربیان آنها
- دانش‌آموزان به‌ویژه دانش‌آموزان دختر و دانش‌آموزان مناطق محروم
- خانواده‌های در معرض آسیب و یا آسیب دیده
- کارمندان دولت
- مددجویان
- دانشجویان در شرف ازدواج
- جوانان در آستانه ازدواج خانواده‌های مورد حمایت کمیته امداد امام خمینی(ره)
- زوجین جوان مورد حمایت کمیته امداد امام خمینی(ره)
- زندانیان
- خانواده‌های زندانیان
- زوجین متقاضی طلاق
- زوجین مراجعه کننده به دادگاههای خانواده
- زوجین منصرف شده از پیگیری دعاوی خانوادگی
- زنان مطلقه

ب) در مفاد اسناد مورد بررسی مرتبط با آموزشهای تخصصی، جهت تربیت نیروی متخصص راهبری امور خانواده اقشار زیر مورد توجه قرار گرفته است:

- مددکاران و کارشناسان
- مشاورین و مبلغین
- مربیان، پژوهشگران
- مشاورین ویژه خانواده و ازدواج
- عوامل برنامه ساز به ویژه تهیه کنندگان و کارگردان‌ها
- مبلغان مذهبی و ائمه جماعت
- مربیان
- مراکز مشاوره‌ای آموزش و پرورش در حوزه دانش‌آموزی و خانواده
- مدیران، کادر اجرایی مدارس و معلمان
- کارمندان متولی امداد و مشاوره به زنان مطلقه و فرزندان طلاق در دستگاههای مربوطه
- قضات دادگاههای خانواده و وکلای مربوط
- پذیرفته شدگان آزمون کانون وکلای دادگستری
- سازمانهای مردم نهاد

مفاد اقدامات ملی مرتبط با آموزش خانواده مندرج در اسناد مصوب بر اساس دسته بندی فوق الذکر مطابق با جدول زیر است:

**اقدامات ملی مرتبط با آموزش خانواده مندرج در اسناد مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و سایر اسناد
بالا دستی و برنامه های ملی کشور**

الف) آموزشهای عمومی خانواده				
نوع آموزش	متن اقدام	اقشار آموزش گیرنده	دستگاههای متولی آموزش	نام سند
1-آموزشهای قبل و بدو ازدواج	1- دولت موظف است طرح جامع آموزش و مشاوره قبل و بعد از ازدواج مشتمل بر برنامه‌های: مشاوره برای همسرایی، تشکیل خانواده، آماده سازی زوجهای جوان برای آغاز زندگی مشترک، آشنایی با حقوق خانوادگی و اخلاق همسر داری و آمادگی برای داشتن فرزند را تهیه و ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون به مجلس ارائه دهد.	زوجهای جوان	هیئت دولت	قانون تسهیل ازدواج جوانان، مصوب 1384/9/27 مجلس / ماده 8
	2- افزایش آگاهی جوانان در خانواده نسبت به تعدیل توقعات و کاهش تشریفات و تقلیل هزینه‌های اضافی و زاید ازدواج و نیز در مراحل مختلف زندگی و تاثیر آن بر اقتصاد خانواده	جوانان		طرح اصلاح الگوی مصرف در خانواده/ راهکار 9
	3- توسعه مراکز رسمی آموزشی و مشاوره خانواده قبل و بعد از ازدواج با حمایت‌های دولت	زوجهای جوان	هیئت دولت	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 2- سیاست اجرایی 6
	4- توسعه آگاهی‌های زوجین نسبت به تأثیر روابط جنسی سالم در تقویت پیوندهای عاطفی، نشاط روحی و افزایش رضایت‌مندی آنان از زندگی و اختصاص علائق زوجیت به همسر قانونی	زوجهای جوان		اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 2- راهبرد 5
	5- افزایش آگاهی‌های زوجین در زمینه حقوق و تکالیف یکدیگر، احکام زناشویی و تنظیم خانواده، تلطیف روابط حقوقی توأم با حسن خلق و معاشرت	زوجهای جوان		اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 2- راهبرد 6
	6- تهیه " نظام جامع آموزش قبل ، حین و بعد از ازدواج " و ابلاغ آن پس از تصویب ستاد ملی زن و خانواده به دستگاههای ذیربط	دستگاههای ذیربط در آموزش قبل ، حین و بعد از ازدواج	مرکز امور زنان و خانواده	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 9-راهبرد اجرایی 7
	7- ارائه آموزشها و خدمات در دوران پس از عقد و ازدواج با توجه ویژه به پنج سال اول زندگی مشترک براساس سیاستهای جمعیتی و نقشه مهندسی فرهنگی کشور با بهره‌گیری از مراکز بهداشتی و مراکز مورد تأیید موجود در کشور	زوجین در بدو ازدواج	وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی با بهره‌گیری از مراکز بهداشتی و مراکز مورد تأیید موجود در کشور	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

۸- برگزاری دوره های آموزشی قبل ، حین و بعد از ازدواج (تا پنج سال ابتدای زندگی) بر اساس محتوای بسته های آموزشی مصوب شده	زوجین در شرف ازدواج زوجین در بدو ازدواج	وزارت علوم تحقیقات فناوری با همکاری نهاد نمایندگی ولی فقیه در دانشگاهها و وزارت بهداشت	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 2
9- برگزاری دوره های آموزش اخلاق خانواده ، حقوق و وظایف متقابل زوجین با رویکرد دینی و براساس سر فصلهای مصوب در ستاد ملی زن و خانواده ، در محل مراکز بهداشتی درمانی موجود ، در اثنای انجام آزمایشات برای صدور گواهی سلامت ، علاوه بر دوره کوتاه مدت آموزش بهداشت و انتظام خانواده	زوجین در شرف ازدواج	وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 9- راهبرد اجرایی 7
10- تدوین و انتشار دفترچه آموزشی ضمن عقد نکاح متضمن مباحثی همچون آیین و اخلاق همسری و سوگند نامه پیمان همسری، برای تحکیم پیمان زنا شویی و تقدس این سنت نبوی	زوجین در شرف ازدواج	وزارت دادگستری ، با همکاری سازمان ملی جوانان	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 9- راهبرد اجرایی 7
11- در اختیار زوجین قرار دادن لوح فشرده یا دفترچه آموزشی مذکور برای قرائت آن، توسط دفاتر ثبت ازدواج ، در هنگام عقد و تحویل سند عقد نکاح به زوجین پس از آگاهی نسبت به مطالعه آن توسط زوجین و اخذ امضاء از آنان	زوجین در شرف ازدواج	دفاتر ثبت ازدواج	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 9- راهبرد اجرایی 7
12- الزام دفاتر ثبت ازدواج به دریافت نظر مراکز مشاوره خانواده علاوه بر دریافت نظر مراکز بهداشت برای تنظیم سند ازدواج	زوجین در شرف ازدواج	قوه قضایه مراکز مشاوره خانواده دفاتر ثبت ازدواج	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
13- تهیه و تدوین بسته های آموزشی مهارتهای رفتار های جنسی زوجین بر پایه آموزه های اسلامی و همسو با سیاست کلان نظام جنسی کشور	زوجین	مرکز امور زنان و خانواده با همکاری دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی ، وزارت بهداشت و حوزه های علمیه	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 4
۱۴- افزایش آگاهی زوجین از ویژگیهای جسمانی و روانی یکدیگر	زوجین	وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و سازمان نظام روانشناسی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 4
۱۵- ارتقاء آگاهی کارمندان خود در خصوص مهارتهای رفتار های جنسی زوجین بر پایه آموزه های اسلامی (بر اساس بسته آموزشی تهیه شده مرکز امور زنان و خانواده) از طریق آموزش های ضمن خدمت	کارمندان دولت	تمامی دستگاههای دولتی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن

راهربد کلان 4-راهربد اجرایی 4				
برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق	وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی مراکز بهداشت	زوجین در شرف ازدواج	16- توسعه و ارتقای مستمر آموزش‌های در آستانه ازدواج مراکز بهداشت ویژه افراد در شرف ازدواج با محوریت مدیریت مؤثر روابط جنسی به همراه اهداء بسته آموزشی و تقویت الزامات قانونی آن	2-آموزشهای خانواده و ازدواج مطلوب و پایدار
منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران/ ماده 23		دختران و زنان	17- حق آگاهی از حقوق و تکالیف زوجین و اثبیین همسراری و برخورداری از امکانات لازم در این زمینه	
منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران/ ماده 24		دختران و زنان	18- حق آشنایی با معیارهای مناسب همسرگزینی، شناخت و انتخاب همسر	
منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران/ ماده 25		دختران و زنان	19- حق و مسئولیت آگاهی و رعایت ضوابط دینی و قانونی در ازدواج از جمله یکسانی زوجین در باور به مبانی اعتقادی و دینی	
منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران/ ماده 60		دختران و زنان	20- حق و مسئولیت در کسب و افزایش آگاهی نسبت به شخصیت، حقوق و نقش خویش در عرصه‌های مختلف زندگی منطبق با آئین مقدس اسلام	
منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران/ ماده 71		دختران و زنان	21- حق و مسئولیت آگاهی و کسب مهارت‌های لازم در مدیریت خانه و خانواده، تربیت و پرورش فرزند و مقابله با آسیب‌های فرهنگی و اجتماعی	
منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران/ ماده 131		دختران و زنان	22- حق برخورداری زنان از آموزش‌های حقوقی	
سیاست‌های بهبود وضع گذران اوقات فراغت زنان و دختران/ راهبرد 1/ سیاست‌های اجرایی 12		زنان	23- ارایه معلومات لازم برای آشنایی، پیشگیری و توانمند سازی زنان در مقابله با آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی زنان، آگاهی از مسایل بهداشت جسمی، روانی، محیطی و تغذیه صحیح زنان و کودکان، اطلاع از روش‌های تربیتی و پرورش فرزندان، فنون و مدیریت خانه و روابط خانوادگی، حقوق و تکالیف زوجین، آشنایی با قوانین کشوری، مباحث اخلاقی و دینی در قالبها و شیوه‌های جذاب و نوین	
سیاست‌های فرهنگی - تبلیغی روز زن/ سیاست‌های راهبردی ج		مردان و زنان	24- تاکید بر ارتقای آگاهیهای مردان و زنان در خصوص وظایف، تکالیف و حقوق هر یک از آنان در زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی و پرهیز از طرح و تحمیل تقابل و تضاد حقوقی بین آنان از رسانه‌های مکتوب، تصویری و شنیداری	
نقشه مهندسی فرهنگی کشور		عموم مردم	25- فرهنگ‌سازی و برنامه‌ریزی آموزشی، تبلیغی و رسانه‌ای در خصوص معرفی موهبت الهی آرامش حاصل از ازدواج و	

تبيين هويت ارزشمند و بی‌بدیل بودن نهاد خانواده در ارتقاء کمالات انسانی و نهادینه‌سازی ارزش‌های اخلاقی و معنوی با تأکید بر اصلاح نگرش‌ها و الگوهای رفتاری		راهبرد کلان 3- اقدام ملی 3
26- توسعه آگاهی‌های جامعه و اعضای خانواده نسبت به اهمیت، کارکردها و تأثیر آن بر بنیانهای شخصیت فرزندان و توسعه انسانی جوامع به عنوان عامل مهم انتقال فرهنگ و ارزشها	خانواده ها	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف اول- راهبرد 3
27- آموزش‌های لازم به دختران و پسران در زمینه انتخاب همسر با در نظر گرفتن سلامت دینی، فکری، جسمی و روانی یکدیگر به منظور پیشگیری از بروز آسیب‌های اجتماعی در زندگی	دختران و پسران	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 7- سیاست اجرایی 1
28- توسعه آگاهی زنان و اعضای خانواده در خصوص ایجاد الگوی صحیح اقتصادی و تنظیم درآمدها و هزینه‌های خانواده و تأثیر آن بر اقتصاد کشور .	زنان و اعضای خانواده	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف اول- راهبرد 8
29- توجه به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، ارتقاء دانش مدیریت زنان در اصلاح الگوی مصرف در خانواده و تبلیغ فرهنگ بهره‌وری در راستای استفاده بهینه از امکانات، منابع و وسایل زندگی و جلوگیری از فرسودگی زودرس آنها	زنان	طرح اصلاح الگوی مصرف در خانواده/ راهکار 4
30- آگاهی بخشی زنان در خصوص تأثیر تغذیه مناسب، ورزش و رعایت بهداشت و تأمین سلامت جسمی و نشاط روحی و برنامه‌ریزی دولت جهت تأمین آنها	زنان	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف اول- سیاست اجرایی 8
31- توسعه آگاهی‌های جوانان درخصوص نقش تناسب اعتقادی و فرهنگی زوجین در ایجاد تفاهم و تحکیم خانواده و روش‌ها و معیارهای شرعی انتخاب همسر	جوانان	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 2- راهبرد 2
32- آموزش و ارتقاء مدیریت خانواده در استفاده مناسب از ابزار رسانه در محیط خانواده همسو با اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی	خانواده ها	نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی و صدا و سیما سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 4/ راهکار 1
33- تواناسازی اعضای خانواده از طریق کسب مهارت‌های لازم، به منظور تأمین نیازهای اساسی خانواده از طریق نظام آموزش رسمی و فرهنگ عمومی؛	خانواده ها	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 2- سیاست اجرایی 7
34- فرهنگسازی و آموزش درخصوص گسترش فرهنگ عفاف و پای‌بندیهای اخلاقی به منظور تحکیم بنیان خانواده و جلوگیری از بروز ناهنجاری‌های اجتماعی	خانواده ها	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 2- سیاست اجرایی 8

35- تدوین و اجرای برنامه جامع و فراگیر آموزش و مهارت‌آموزی خانواده	خانواده ها	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 3- اقدام ملی 15
36- توسعه آگاهی‌های خانواده جهت حفظ حرمت اعضای خانواده بویژه سرپرستی، نگهداری و تأمین معاش پدر و مادر ناتوان و از کار افتاده	خانواده ها	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 3- راهبرد 4
37- توسعه آگاهی‌های عمومی نسبت به الزامات شرایط اجتماعی و نقش‌های اعضای خانواده و انعطاف آنان نسبت به انتظارات متقابل در جهت تحکیم خانواده	خانواده ها	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 5- راهبرد 2
38- ارتقاء آگاهی و اصلاح نگرش جامعه و خانواده در خصوص حقوق و مسئولیت‌های زنان در خانواده	عموم مردم و خانواده ها	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 5- راهبرد 3
39- ارتقای آگاهی‌ها و اصلاح باورها، نگرش‌ها و رفتارها و افزایش مهارت‌ها در زمینه حقوق و تکالیف و روابط متقابل بر اساس احکام، ارزش‌ها و آداب و سنن اسلامی	عموم مردم	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 3- اقدام ملی 22
40- تدوین و اجرای برنامه‌های ترویجی، آموزشی، پژوهشی و خدمات پزشکی توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در جهت اصلاح نگرش عمومی نسبت به فرزند آوری	عموم مردم	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 4- اقدام ملی 3
41- افزایش میزان مشارکت خانواده‌ها در فعالیتهای آموزشی و تربیتی مدرسه، برگزاری دوره‌های آموزشی اثربخش، ارائه خدمات مشاوره‌ای به خانواده‌های آسیب پذیر و آسیب زا برای همسو سازی اهداف و روش‌های تربیتی خانواده و مدرسه	خانواده ها	سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 4/ راهکار 3
42- طراحی و اجرای نظام جامع آموزش خانواده با تأکید بر تحکیم بنیان خانواده، آموزش دانش‌آموزان و والدین، آمادگی برای ازدواج مناسب و پیشگیری از آسیب‌های خانواده متزلزل و بروز طلاق	دانش‌آموزان و والدین	وزارت آموزش و پرورش برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
43- تهیه متون آموزشی برای دانشجویان، والدین و مدرسان ایشان با هدف ارتقاء مهارت‌های ازدواج به هنگام، آگاهانه، آسان و پایدار دانشجویان	دانشجویان، والدین و مدرسان	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
44- اجرای مقیاس آمادگی ازدواج آگاهانه، به هنگام، آسان و پایدار ویژه دانشجویان و تقویت و توسعه مراکز مشاوره دانشگاه‌ها به منظور حمایت و پشتیبانی از دانشجویان جامعه هدف	دانشجویان در شرف ازدواج	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مراکز مشاوره دانشگاه‌ها
45- ارایه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای پیش از ازدواج به جوانان در آستانه ازدواج خانواده‌های	جوانان در آستانه ازدواج خانواده‌های	کمیته امداد امام خمینی(ره) برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

	مورد حمایت کمیته امداد امام خمینی(ره)		
46- ارایه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای به زوجین جوان مورد حمایت	زوجین جوان مورد حمایت	کمیته امداد امام خمینی(ره)	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
47- توسعه پیشگیری اولیه (از تلاشی خانواده) با تأکید بر اجرای طرح مشاوره فعال و سخنرانی‌های آموزشی در محلات، مساجد، مدارس، مترو و سایر اماکن عمومی	عامه مردم	نیروی انتظامی کشور	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
48- تهیه و تصویب بسته های آموزشی با موضوع ازدواج بهنگام، آگاهانه، پایدار و ساده بر اساس ارزشهای اسلامی و فرهنگی متناسب با اقشار مختلف جامعه	اقشار مختلف جامعه	وزارت ورزش و جوانان با همکاری وزارت علوم تحقیقات و فناوری و حوزه های علمیه	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 2
49- انتشار محتوای آموزشی و تربیتی غیررسمی مکتوب و مجازی برای دانش آموزان، اولیا، مربیان و معلمان پیرامون موضوع ازدواج و خانواده	دانش آموزان، اولیا، مربیان و معلمان	وزارت آموزش و پرورش	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
50- پیش بینی و اجرای دوره آموزشی تشکیل خانواده و حقوق خانواده برای سربازان، در دوران خدمت نظام وظیفه	سربازان	نیروی انتظامی (سازمان نظام وظیفه)	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 2
51- گنجاندن الگوی ایرانی - اسلامی انتخاب همسر و اخلاق در خانواده را با تأکید بر مولفه های وفق، مدارا، گذشت، همیاری، مشارکت و حمایت از زندگی زوجین جوان و آثار و پیامدهای فردی و خانوادگی طلاق، در برنامه های ترویجی و آموزشی خود	عموم مردم	صدا و سیما	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 2- راهبرد اجرایی 1
52- آموزش چگونگی ازدواج بهنگام، آگاهانه، پایدار و ساده و ایجاد نگرش صحیح از طریق تولید برنامه های مرتبط با ازدواج بر اساس معیارهای شرعی انتخاب همسر و در جهت ایجاد تفاهم و تحکیم خانواده	عموم مردم	سازمان صدا و سیما	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 2
53- طراحی و برگزاری دوره ها و کارگاههای آموزشی در خصوص عوامل تحکیم و تعالی خانواده مبتنی بر آموزه های اسلامی	عامه مردم	سازمان تبلیغات اسلامی با همکاری مرکز رسیدگی به امور مساجد، نیروی مقاومت بسیج و سازمان نظام روانشناسی	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 2
54- برنامه ریزی و طراحی دوره های ضمن خدمت جهت افزایش و آگاهی مهارتهای زوجین در زمینه عوامل تحکیم و تعالی خانواده بر مبنای آموزه های اسلامی	عامه مردم	تمامی دستگاههای فرهنگی مرتبط	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد

			با هماهنگی شورای فرهنگی اجتماعی زنان	خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 2
	55- آموزش والدین در خصوص عوامل تضعیف کننده خانواده و ارتقاء مهارت‌های مقابله ای در حل مشکلات خانواده و تحکیم و تعالی آن	والدین دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش با همکاری انجمن اولیاء و مربیان	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 2
	56- تواناسازی اعضای خانواده ها از طریق نظام آموزش رسمی و فرهنگ عمومی و آموزش مهارت‌های لازم به منظور تامین نیازهای اساسی	خانواده ها	وزارت آموزش و پرورش و سازمان صدا و سیما با همکاری سایر نهادهای فرهنگی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 3
	57- اهتمام ویژه به آموزش اصول همسر داری و آیین زندگی به نحو احسن و مطلوب در سریال ها و تولیدات سینمایی خود	عموم مردم	صدا و سیما و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 5
	58- آموزش شیوه های فعالیت مطلوب و اثر بخش زنان در چرخه اقتصادی خانواده و نحوه صحیح سپرده گذاری و پس انداز خانوار و تنظیم درآمدها و هزینه های خانواده مبتنی بر آموزه های اسلامی	زنان	وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی با همکاری سازمان صدا و سیما	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 2- راهبرد اجرایی 5
	59- از طریق ارتقاء خدمات خانه های بهداشت و برگزاری دوره های آموزشی ویژه خانواده، جهت افزایش سطح آگاهی آنان در خصوص شیوه و نحوه تغذیه مناسب ، ورزش ، رعایت بهداشت و تامین سلامت جسمی اعضای خانواده و همچنین تاثیرات آنها بر عملکرد صحیح خانواده ،	خانواده ها	وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 3
	60- آموزش و ارتقاء آگاهی های والدین، بر اساس بسته آموزشی مصوب، در خصوص شرایط و ویژگیهای جوانان در آستانه ازدواج ، چگونگی تعامل، ارتباط و نحوه صحیح مداخله در مشکلات و مسائل آنان	والدین	وزارت آموزش و پرورش با همکاری انجمن اولیاء و مربیان	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 1
	61- آموزش و ارتقاء آگاهی های والدین در خصوص شرایط و ویژگیهای خانواده های نوپا ، چگونگی تعامل و ارتباط با آنان و نحوه صحیح مداخله در مشکلات و مسائل مبتلا به زوجین جوان	والدین	سازمان صدا و سیما	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن

				راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 1
	62- تقویت، توسعه و ارتقای کمی و کیفی انجمن اولیاء و مربیان آموزش و پرورش در سراسر کشور	انجمن اولیاء و مربیان	وزارت آموزش و پرورش	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
3-آموزشهای نحوه مراقبت و تربیت صحیح فرزندان	63- ارتقای نظام تعلیم و تربیت رسمی و غیررسمی کودکان به منظور تربیت نسلی سالم، صالح، مومن، خودشکوفای و انقلابی و متناسب با نیازها و ویژگیها و خصائص فردی کودک و تأمین مصالح عالی وی		نظام تعلیم و تربیت رسمی و غیررسمی	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 3- اقدام ملی 34
	64- آموزش زنان و مردان درخصوص اهمیت نقش آنان در تربیت فرزندان متناسب با مقتضیات زمان و مراحل مختلف رشد آنان	زنان و مردان		اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 3- سیاست اجرایی 1
	65- بازنگری و بازتولید برنامه ها و محتواهای علمی- آموزشی و روشهای تربیتی برای درونی سازی و تعمیق تربیت اسلامی کودک	عموم خانواده ها	سازمان صدا و سیما	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 3- اقدام ملی 34
	66- تدوین اصول راهنما و پودمان های آموزشی برای تبیین نقش مدرسه، رسانه ها و خانواده در تأمین پیش نیازهای ورود کودک به مدرسه و ایجاد سازوکارهای لازم برای هماهنگی و همسویی آنها با هم و با اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی	مدرسه، رسانه ها و خانواده	وزارت آموزش و پرورش	سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 4/ راهکار 2
	67- تدوین برنامه جامع مشارکت خانواده و نهادهای تربیتی و آموزشی برای تقویت فرهنگ تربیتی خانواده ها و تحقق شایستگی های پایه دانش آموزان	خانواده و نهادهای تربیتی و آموزشی	وزارت آموزش و پرورش	سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 4/ راهکار 3
	68- توسعه شبکه های رادیویی و تلویزیونی ویژه کودک و ارائه محتواهای آموزشی و تربیتی برای کودکان، والدین و مربیان آنها	کودکان، والدین و مربیان آنها	شبکه های رادیویی و تلویزیونی	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 3- اقدام ملی 37
	69- توسعه آگاهی والدین به منظور تأمین حقوق فرزندان در زمینه تغذیه، سلامت جسمانی و روانی، تربیت و برخورداری آنان از رفتار عادلانه والدین	والدین		اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 6- راهبرد 2
	70- افزایش آگاهی والدین نسبت به رعایت حجاب و عفاف خصوصاً در خانواده و نقش الگویی آنان در این امر	والدین		راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف/ راهبرد 11
	71- تبیین و ترویج شیوه های صحیح تربیت فرزندان در مقاطع مختلف سنی و توسعه آگاهی والدین در زمینه تربیت مذهبی فرزندان و انتقال مفاهیم دینی و بازنمایی اثرات مثبت رعایت موازین شرعی و رفتار و سلوک اخلاقی	والدین دانش آموزان	تمامی دستگاههای فرهنگی، تبلیغ	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن

اسلامی و التزام عملی به احکام اسلامی بر اساس سند "تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش" (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی)			راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 4
72- برگزاری دوره ها و ارائه پودمانهای آموزشی ویژه والدین با هدف توسعه هماهنگی و همسویی نهاد خانواده و نهادهای آموزشی فعال در عرصه تعلیم و تربیت اسلامی	والدین دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1
73- برگزاری دوره های آموزشی ویژه زوجین در خصوص اهمیت نقش آنان در تربیت فرزندان متناسب با مقتضات مراحل مختلف رشد آنان	والدین دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش با همکاری انجمن اولیاء و مربیان	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 3
74- برگزاری دوره های آموزشی ویژه والدین با هدف تقویت بنیه اعتقادی خانواده ها و آشنایی با شیوه های صحیح تربیت اسلامی فرزندان و تعالی معنوی آنها در مقاطع مختلف سنی	والدین دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش با همکاری انجمن اولیاء و مربیان و سازمان تبلیغات اسلامی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 2- راهبرد اجرایی 3
75- بازنمایی ضرورت توجه والدین نسبت به تخصیص زمان کافی جهت تربیت فرزندان و تامین نیازهای عاطفی آنها و بیان پیامدهای بی توجهی به آن	والدین	وزارت آموزش و پرورش با همکاری سازمان صدا و سیما ، وزارت ورزش و امور جوانان و انجمن اولیاء و مربیان	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 3
76- فرهنگسازی در زمینه توجه به نیازهای عاطفی _ معنوی فرزندان و والدین به منظور افزایش احساس تعلق	والدین	وزارت آموزش و پرورش با همکاری سازمان نظام روانشناسی و انجمن اولیاء و مربیان	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 3
77- توانمندسازی و ارتقای آمادگی های جسمی، روانی و اجتماعی دانش آموزان به ویژه دانش آموزان دختر و دانش آموزان مناطق محروم	دانش آموزان به ویژه دانش آموزان دختر و دانش آموزان مناطق محروم	وزارت آموزش و پرورش	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
78- تهیه محتوای آموزشی مناسب دوران بلوغ با توجه به مبانی اسلامی	والدین ، مربیان و دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش با همکاری و نظارت علمی سازمان نظام روانشناسی و مشاوره کشور و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و حوزه های علمیه	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 1

	۷۹- آموزش محتوای تهیه شده مربوط به دوران بلوغ برای والدین ، مربیان و دانش آموزان در مقاطع مربوطه	والدین ، مربیان و دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش با همکاری انجمن اولیاء و مربیان	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 1
	80- برگزاری دوره های آموزشی ویژه ای (ضمن خدمت) برای مربیان ، در راستای همسویی ، انسجام بخشی و هم افزایی آموزش های ویژه دوران بلوغ ، مربوطه برگزار نموده با تاکید در سرفصلهای آموزشی آنان ، به شیوه های صحیح برخورد با دانش آموزان و والدین آنان	مربیان	وزارت آموزش و پرورش	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 1
	۸۱- برگزاری کارگاههای آموزشی و مهارت افزایی ویژه جوانان در حوزه تحکیم و تعالی خانواده بر مبنای سبک زندگی اسلامی - ایرانی با تاکید بر نقش فرزندی یا همسری	جوانان	وزارت علوم تحقیقات ، فناوری و وزارت آموزش و پرورش	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3-راهبرد اجرایی 4
	82- برنامه ریزی برای ارتقای مهارت و توانمندسازی خانوادههای در معرض آسیب و یا آسیب دیده در حوزه اعتیاد به مواد مخدر، روانگردان ها، دخانیات، نوشیدنی ها و اغذیه حرام و گسترش اقدامات پیشگیرانه و درمانی با بهره گیری از آموزه های دینی و فرهنگی	خانواده های در معرض آسیب و یا آسیب دیده		نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 6- اقدام ملی 18
4-آموزش هنجارها و ارزشهای نظام جامع سلامت اجتماعی خانواده	۸۳- ارتقاء سطح آگاهی جوانان در خصوص ارتباطات صحیح انسانی و اخلاقی بین آنها و حفظ حدود عفاف و حجاب در جامعه و خانواده	جوانان		راهبردهای گسترش فرهنگ عفاف / راهبرد 7
	۸۴- ارتقاء آگاهی اعضای خانواده نسبت به هنجارها، ناهنجاری ها و آسیب های اجتماعی و خانوادگی به منظور برخورد صحیح با مشکلات و بحران های زندگی	اعضای خانواده ها		اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاست های تحکیم و تعالی آن هدف 7- راهبرد 1
	۸۵- برگزاری دوره های آموزشی و نشستهای مشاوره تخصصی ویژه والدین را با هدف فرهنگ سازی هنجارها و ارزشهای نظام جامع سلامت اجتماعی خانواده و شاخصهای موجد آن (اعتماد ، صداقت ، همدلی ، همراهی ، خیرخواهی و ...)	والدین دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش با همکاری انجمن اولیاء و مربیان	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5-راهبرد اجرایی 2
	۸۶- برگزاری دوره های آموزشی را با عنوان " تبیین هنجارها و ارزشهای نظام جامع سلامت اجتماعی خانواده (خیرخواهی ، گذشت ، صداقت ، حسن ظن ، اعتماد و ...) " در قالب آموزش ضمن خدمت	کارمندان دولت	تمامی دستگاههای دولتی با همکاری سازمان نظام روانشناسی کشور و حوزه های علمیه و مراکز علمی پژوهشی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5-راهبرد اجرایی 2

	87- برگزاری سلسله کارگاههای مهارتی روشهای ترویج مولفه های رفتاری نظام جامع سلامت اجتماعی برای دانش آموزان و معلمان آنها	دانش آموزان و معلمان	وزارت آموزش و پرورش با همکاری انجمن اولیاء و مربیان	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 3
	88- برگزاری سلسله کارگاههای مهارت افزای رفتاری و آموزش روشهای و موضوعات کلیدی مربوط با سلامت اجتماعی خانواده (کرامت و شرافت ، صداقت ، همدلی ، همراهی ، تعاون و ...) برای جامعه مخاطب خود در راستای ترویج و فرهنگ سازی کارکردها و مولفه های رفتاری نظام جامع سلامت اجتماعی	مددجویان زندانیان	سازمان بهزیستی و سازمان امور زندانها	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 3
	89- برگزاری کارگاههای آموزشی با عنوان ارتقاء توانمندیهای خانواده های زندانیان برای آنان	خانواده های زندانیان	سازمان زندانها با همکاری قوه قضاییه و نیروی انتظامی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 6- راهبرد اجرایی 7
5-آموزشهای قبل، حین و پس از طلاق	90- آموزش اعضای خانواده در جهت حل منطقی مشکلات خود قبل از مراجعه به سازمانها و مراجع قانونی؛	اعضای خانواده ها		اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 7- سیاست اجرایی 3
	91- معرفی زوجین متقاضی طلاق از طریق دادگاه به مراکز آموزش و مشاوره ی خانواده برای طی دوره آموزشی	زوجین متقاضی طلاق	قوه قضاییه	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 7
	92- راه اندازی مراکز راهنمایی و مشاوره خانواده در معیت دادگاههای خانواده و ارجاع تمامی دعاوی خانوادگی به این مراکز با همکاری نهادهای ذیربط	زوجین مراجعه کننده به دادگاههای خانواده	قوه قضاییه	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
	93- حمایت های آموزشی و مشاوره ای از زوجین منصرف شده از پیگیری دعاوی خانوادگی تا تثبیت خانواده	زوجین منصرف شده از پیگیری دعاوی خانوادگی	سازمان بهزیستی کشور	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
	94- حمایت های آموزشی و مشاوره ای از زنان مطلقه به منظور آماده سازی آنان برای ازدواج مجدد و مدیریت مؤثر دوران مجردی همراه با فرزندان آنان	زنان مطلقه	سازمان بهزیستی کشور	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
	95- تاسیس مراکز آموزش وظایف زوجین پس از طلاق و آموزش ایشان در حین اجرای طلاق نموده و ایجاد ضمانت اجرای سازوکار های این وظایف	زوجین متقاضی طلاق	قوه قضاییه با همکاری وزارت دادگستری	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 7

ب) آموزش های تخصصی خانواده				
نوع اقدام آموزشی	متن اقدام	اقتشار آموزش گیرنده	دستگاههای متولی آموزش	نام سند
برگزاری دوره ها و پودمانهای آموزشی برای تربیت نیروی متخصص راهبری امور خانواده	96- تدوین متون و بسته های آموزشی مربوط به اصول و مبانی خدمات روانشناختی ، مشاوره و مددکاری اجتماعی بر مبنای آموزه های اسلامی و آموزش آن به مددکاران و کارشناسان مرتبط سازمانهای مربوطه	مددکاران و کارشناسان	سازمان نظام روانشناسی با همکاری حوزه های علمیه ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و وزارت علوم ، تحقیقات فناوری	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 6-راهبرد اجرایی 2
	97- برگزاری نشست های تخصصی و کارگاه های آموزشی ویژه مشاورین و مبلغین با محوریت موضوع احیای « سنت حکمیت و داوری»	مشاورین و مبلغین	نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
	98- برگزاری کارگاه های آموزشی و دوره های تربیت مربی به صورت کشوری با هدف به روز رسانی و انتقال اطلاعات، پژوهش ها و یافته های جدید تحت عنوان « حکمیت به سبک قرآن و عترت» در جهت کاهش طلاق	مربیان، پژوهشگران	نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
	99- تربیت مشاورین ویژه خانواده و ازدواج برای بکارگیری در مراکز مشاوره سازمان بهزیستی با رویکرد اسلامی و با استفاده از ظرفیت حوزه و دانشگاه	مشاورین ویژه خانواده و ازدواج	مراکز مشاوره سازمان بهزیستی کشور با استفاده از ظرفیت حوزه و دانشگاه	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
	100- اجرای طرح توسعه و تقویت حرفه ای مشاوران و مددکاران و ارتقای تحصیلی آنان با تأکید بر روزآمدی از طریق ارائه بسته های آموزشی، برگزاری کارگاه های آموزشی و انجام همایش های مشارکتی با همکاری مراکز حوزوی و دانشگاهی	مشاوران و مددکاران	نیروی انتظامی کشور با همکاری مراکز حوزوی و دانشگاهی	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
	101- آموزش علمی - کاربردی تخصصی در حوزه ازدواج و خانواده مختص عوامل برنامه ساز به ویژه تهیه کنندگان و کارگردان ها	عوامل برنامه ساز به ویژه تهیه کنندگان و کارگردان ها	سازمان صدا و سیما	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
	102- تهیه و تدوین پودمان آموزشی ویژه مبلغان مذهبی و ائمه جماعت جهت تبیین و ترویج " اخلاق در خانواده اسلامی " در بین آحاد جامعه	مبلغان مذهبی و ائمه جماعت	سازمان تبلیغات اسلامی مکلف است با همکاری مرکز رسیدگی به امور مساجد	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 4
	۱۰۳- در راستای همسویی ، انسجام بخشی و هم افزایی آموزش های ویژه دوران بلوغ ، برگزاری دوره های آموزشی ویژه ای (ضمن خدمت) برای مربیان مربوطه با تأکید بر شیوه های صحیح برخورد با دانش آموزان و والدین آنان در سرفصلهای آموزشی آنان	مربیان	وزارت آموزش و پرورش	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 2- راهبرد اجرایی 5

۱۰۴- آموزش و ارتقاء نگرش مدیران ، کادر اجرایی مدارس و معلمان در خصوص سبک زندگی اسلامی - ایرانی و روشهای انتقال مطلوب مفاهیم و آموزه های آن به دانش آموزان و اولیاء آنان	مدیران ، کادر اجرایی مدارس و معلمان	وزارت آموزش و پرورش با همکاری انجمن اولیاء و مربیان	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 3
105- طراحی و اجرای نظام جامع مشاوره و تقویت، توسعه و ارتقای کمی و کیفی هسته ها و مراکز مشاوره ای آموزش و پرورش در حوزه دانش آموزی و خانواده	مراکز مشاوره ای آموزش و پرورش در حوزه دانش آموزی و خانواده	وزارت آموزش و پرورش مراکز مشاوره ای آموزش و پرورش	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
۱۰۶- برگزاری دوره ها و اردوهای آموزشی برای مبلغان ، در راستای ارتقاء مهارت خانواده ها ضمن تبیین مهارتهای تحکیم بنیان خانواده از دیدگاه اسلامی	مبلغان	سازمان تبلیغات اسلامی با همکاری مرکز رسیدگی به امور مساجد	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 4
107- در زمینه توانمندسازی زنان مطلقه و فرزندان طلاق ، برگزاری کارگاههای آموزش با عنوان آسیب شناسی اجتماعی خانواده و راه های مقابله با آن برای متولیان و کارمندان خود	کارمندان متولی امداد و مشاوره به زنان مطلقه و فرزندان طلاق در دستگاههای مربوطه	وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی با همکاری دستگاههای حمایتی و وزارت دادگستری	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 6- راهبرد اجرایی 8
108- تهیه و تدوین بسته " اصول و شیوه های مشاوره و امداد رسانی به خانواده های از هم گسسته و در معرض طلاق بر پایه آموزه های اسلامی " و ارایه آن به ستاد ملی زن و خانواده، به منظور کاهش آسیبها و پیامدهای سوء طلاق	مشاوران و مددکاران	سازمان نظام روانشناسی با همکاری حوزه علمیه	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 6- راهبرد اجرایی 8
109- آموزش فنون مربوط به روانشناسی و مشاوره خانواده به قضات بخش خانواده و وکلای مربوط	قضات بخش خانواده و وکلای مربوط	کانون وکلا و مرکز مشاوره قوه قضاییه	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 5
110- آموزش دوره ای مشاوره خانواده و روان شناسی ازدواج به پذیرفته شدگان آزمون کانون وکلای دادگستری و ماده ۱۸۷ با هدف تعالی و تحکیم بنیان خانواده و جلوگیری از فروپاشی آن	پذیرفته شدگان آزمون کانون وکلای دادگستری	کانون وکلا و مرکز مشاوره قوه قضاییه	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 6

	111- برگزاری دوره های آموزشی و طراحی سیستم نظارتی دقیق ، جهت فرایند نهادینه سازی کنترل و اجرای وحدت رویه قضایی در محاکم خانواده به طور دقیق	قضات دادگاههای خانواده	قوه قضاییه	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7-راهبرد اجرایی 6
	112- برگزاری دوره های آموزشی ویژه توانمند سازی سازمانهای مردم نهاد فعال با هدف ارتقاء جایگاه نهاد خانواده و تقویت نقش و کارکرد آن در جامعه ضمن بستر سازی مناسب در راستای گسترش سازمانهای مردم نهاد	سازمانهای مردم نهاد	وزارت کشور ، وزارت ورزش و جوانان ، مرکز امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری و سازمان صدا و سیما	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 9-راهبرد اجرایی 4
ج) اقدامات آموزشی مربوطه به خانواده در حوزه آموزش رسمی				
نوع اقدام آموزشی 1-تهیه و تدوین متون درسی مرتبط با تحکیم خانواده	113- ارتقاء و متناسب سازی نظام تعلیم و تربیت کشور در جهت تربیت بانوان بر اساس سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش	بانوان	وزارت آموزش و پرورش	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 3- اقدام ملی 53
	114- درج عناوین و سرفصل های مربوط به آماده سازی دختران و پسران از نظر سلامت جسمی و روحی و روانی برای عهده داری مسئولیت اداره خانواده و پرورش فرزندان در متون آموزشی مقاطع مختلف تحصیلی توسط وزارت آموزش و پرورش	دختران و پسران	وزارت آموزش و پرورش	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 4- اقدام ملی 14
	۱۱۵- توسعه و جهت دهی نظام آموزشی با توجه به نقش ها و ویژگی های مشترک و اختصاصی زنان و مردان و توانمند کردن دختران جهت ایفای نقش مادری و همسری و پسران جهت ایفای نقش پدری و آموزش روابط حقوقی آنها به یکدیگر	دختران و پسران	وزارت آموزش و پرورش	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاست های تحکیم و تعالی آن هدف 2- راهبرد 4
	116- اضافه نمودن درس مدیریت و سلوک مناسب خانواده به جدول برنامه ی درسی دوره متوسطه در تمامی رشته ها و برای تمام دانش آموزان	تمام دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش	سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 4/ راهکار 5
	117- تهیه و تدوین محتوای آموزشی برای دانش آموزان جهت آشنایی با ویژگی ها، نیازها و وظایف خانواده در چارچوب ارزش ها و معیارهای اسلامی	تمام دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش	سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 4/ راهکار 6
	118- تهیه و تدوین کتاب های درسی دوره های تحصیلی مرتبط با موضوع ازدواج و تحکیم بنیان خانواده	دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

	119- تهیه و تدوین محتوای آموزشی برای دانش آموزان کلیه دوره‌های تحصیلی به منظور آشنایی بیش تر با ویژگی‌ها، کارکردها، نیازها و وظایف خانواده در چارچوب ارزش ها و معیارهای اسلامی براساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش	دانش آموزان کلیه دوره‌های تحصیلی	وزارت آموزش و پرورش	برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
	۱۲۰-تهیه محتوای آموزشی مناسب دوران بلوغ با توجه به مبانی اسلامی	دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش موظف است با همکاری و نظارت علمی سازمان نظام روانشناسی و مشاوره کشور و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و حوزه های علمیه	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 1
	۱۲۱-تهیه و تنظیم و تصویب واحد درسی "مدیریت اسلامی خانواده" و " دانش خانواده " برای تدریس در مقطع متوسطه در قالب واحد درسی	دانش آموزان کلیه مقاطع تحصیلی	وزارت آموزش و پرورش	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 6
2-بازنگری و اصلاح کتب درسی در راستای تحکیم خانواده	۱۲۲-اصلاح کتب درسی، متون آموزشی و تولیدات فرهنگ عمومی در جهت آموزش آداب و اخلاق اسلامی و تبیین وظائف و حقوق اعضای خانواده نسبت به یکدیگر	دانشجویان دانش آموزان عموم مردم	وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم تحقیقات ، فناوری	اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 5- سیاست اجرایی 1
	123- اصلاح نگرش ها و برنامه های درسی در سطوح آموزش و پرورش و آموزش عالی نسبت به جمعیت مطلوب و فرزندآوری و استفاده از ظرفیت های آنها در این زمینه	دانشجویان دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم تحقیقات ، فناوری	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 4- اقدام ملی 7
	124- بازنگری و اصلاح نظام آموزشی و تعلیم و تربیت با رویکرد تثبیت عفاف و حجاب و حذف نمادهای فرهنگی منحط غربی و زدودن مظاهر خودباختگی در مقابل فرهنگ بیگانه	دانشجویان دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم تحقیقات ، فناوری	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 5- اقدام ملی 15
	۱۲۵-بازنگری و بازتولید برنامه ها و محتوای آموزشی و روش های تربیتی برای درونی سازی و تعمیق و ترویج فرهنگ حیا، عفاف و حجاب	دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش	سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 3/ راهکار 1
	126- اصلاح کتب درسی تمامی مقاطع تحصیلی نموده و متون آموزشی و تولید محصولات فرهنگی در جهت آموزش آداب و اخلاق اسلامی و تبیین وظایف و حقوق اعضای خانواده نسبت به یکدیگر و ترسیم آثار منفی ناشی از عدم آشنایی و تاثیر آن در تزلزل خانواده	دانش آموزان کلیه مقاطع تحصیلی	وزارت آموزش و پرورش با همکاری حوزه علمیه	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 3

	۱۲۷-بازنگری در محتوای آموزشی و روشهای تربیتی تمامی مقاطع تحصیلی، در راستای ترویج فرهنگ حياء، عفاف، پوشش و حجاب اسلامی	دانش آموزان کلیه مقاطع تحصیلی	وزارت آموزش و پرورش	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1
	۱۲۸-بازنگری و اصلاح سرفصل دروس رشته های تحصیلی دانشگاهی مرتبط با خانواده بر اساس آموزه های اسلامی و ارزشهای فرهنگی مانند: خانواده درمانی، مشاوره خانواده، روانشناسی، علوم تربیتی و ...	دانشجویان	وزارتخانه علوم، تحقیقات و فناوری	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 6
	۱۲۹-اصلاح کتب درسی کلیه مقاطع در جهت فرهنگ سازی و ترویج و آموزش سبک زندگی اسلامی-ایرانی مطابق با سند الگوی سبک زندگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی	دانشجویان دانش آموزان	وزارت علوم تحقیقات، فناوری و وزارت آموزش و پرورش	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 3
	130- تصحیح و بازنگری محتوای دروس مرتبط با حوزه دانش اجتماعی از قبیل درس مبانی جامعه شناسی نموده و جایگزین نمودن مطالب مربوط به نظام جامع سلامت اجتماعی (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی) در محتوای آن	دانشجویان	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5-راهبرد اجرایی 2
	۱۳۱-بازنگری کتب درسی تمامی مقاطع تحصیلی با ترویج ارزشهای نظام جامع سلامت اجتماعی خانواده ها از قبیل خیرخواهی، گذشت، صداقت، حسن ظن، اعتماد و ...	دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5-راهبرد اجرایی 2
	132- بازنگری کتب درسی تمامی مقاطع تحصیلی با ترویج مولفه های رفتاری نظام سلامت اجتماعی خانواده با تاکید بر موضوعاتی همچون حفظ کرامت و شرافت، صداقت، همدلی، همراهی، تعاون و ...	دانش آموزان	وزارت آموزش و پرورش	برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5-راهبرد اجرایی 3
3-راه اندازی و ایجاد رشته ها و واحدهای درسی تخصصی خانواده	133- ایجاد رشته های مربوط به خانواده و پژوهشگاه ملی خانواده و زنان با مأموریت تولید منابع درسی و علمی لازم و هماهنگی و هدایت مراکز علمی و پژوهشی و پژوهش های مرتبط با خانواده	دانشجویان	وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 3- اقدام ملی 42
	134- ایجاد رشته های تحصیلی متناسب با جایگاه و نقش خانواده و زن بر اساس فرهنگ اسلامی، همچون مدیریت خانه و خانواده در مقاطع مختلف توسط وزارتین آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری	دانشجویان	وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم تحقیقات، فناوری	نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 4- اقدام ملی 14

135- حذف درس "تنظیم خانواده" و ایجاد دو واحد عمومی الزامی با عنوان "دانش خانواده" بر مبنای آموزه های اسلامی در واحدهای درسی دانشجویان،	دانشجویان	وزارتخانه های علوم ، تحقیقات و فناوری و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 6
136- راه اندازی و توسعه رشته " مطالعات خانواده" با گرایشهای مختلف در مقطع تحصیلات تکمیلی بر اساس ارزشها و آموزه های اسلامی و بازنگری در سرفصلهای موجود	دانشجویان	وزارتخانه علوم ، تحقیقات و فناوری	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 6
۱۳۷- طراحی و تصویب میان رشته های جدید از قبیل مشاوره خانواده ، بهداشت خانواده ، حقوق خانواده ، متناسب با نقش و کارکرد خانواده بر اساس آموزه های اسلامی با هدف گنجاندن مبانی دینی و تقویت نگرشهای اسلامی و اصلاح و بومی سازی رشته ها ، در رشته های تحصیلی دانشگاهی مرتبط با خانواده	دانشجویان	وزارتخانه های علوم ، تحقیقات و بهداشت و درمان، کلیه دانشگاههای دولتی و غیر دولتی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 6
۱۳۸- تأسیس رشته تحصیلی " خانواده و سلامت جنسی " در مقاطع تحصیلات تکمیلی بر اساس سرفصلهای تعیین شده در شورای عالی انقلاب فرهنگی	دانشجویان	وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری موظف است با همکاری وزارت بهداشت ، مرکز و نظارت دبیر خانه شورای عالی انقلاب فرهنگی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 4
۱۳۹- گنجاندن دو واحد درسی با عنوان سلامت اجتماعی مبتنی بر آموزه های اسلامی در رشته های تخصصی روانشناسی ، علوم تربیتی ، علوم اجتماعی و ...	دانشجویان	وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 2
140- ایجاد گرایش دوری و حکمیت در ذیل رشته مشاوره خانواده نسبت به آموزش و تعلیم نیرو های خلاق ، دلسوز و زبده در زمینه مشاوره و برقراری مصالحه و تفاهم طرفین منازعه در دعاوی خانوادگی	دانشجویان رشته مشاوره خانواده	وزارت علوم و تحقیقات با همکاری شورای عالی انقلاب فرهنگی و قوه قضاییه	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 7
141- ایجاد گرایش "دوری در محاکم" در ذیل رشته حقوق قضایی نسبت به آموزش و تعلیم نیرو های خلاق ، دلسوز و زبده در زمینه مشاوره و برقراری مصالحه و تفاهم طرفین منازعه در دعاوی بخصوص دعاوی خانوادگی	دانشجویان رشته حقوق قضایی	وزارت علوم و تحقیقات موظف است با همکاری شورای عالی انقلاب فرهنگی و قوه قضاییه	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 7

	142- طراحی و عملیاتی نمودن طرح تشکیل " دانشگاه خانواده " بر اساس ضوابط و سر فصلهای مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی		وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری با همکاری دبیرخانه ستاد ملی زن و خانواده و مرکز امور زنان و خانواده و شورای فرهنگی - اجتماعی زنان و خانواده و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی	برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 10- راهبرد اجرایی 2
--	--	--	--	--

برخی اقدامات انجام شده در زمینه آموزش خانواده در نهادهای دولتی و غیر دولتی کشور

1- اقدامات انجام شده توسط قوه قضائیه

در مواد 16 و 17 فصل دوم قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/ ۱۲/ ۱ مجلس شورای اسلامی آمده است: ماده ۱۶- به منظور تحکیم مبانی خانواده و جلوگیری از افزایش اختلافات خانوادگی و طلاق و سعی در ایجاد صلح و سازش، قوه قضائیه موظف است ظرف سه سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون مراکز مشاوره خانواده را در کنار دادگاههای خانواده ایجاد کند. تبصره - در مناطقی که مراکز مشاوره خانواده وابسته به سازمان بهزیستی وجود دارد دادگاهها می توانند از ظرفیت این مراکز نیز استفاده کنند.

ماده ۱۷- اعضای مراکز مشاوره خانواده از کارشناسان رشته های مختلف مانند مطالعات خانواده، مشاوره، روان پزشکی، روان شناسی، مددکاری اجتماعی، حقوق و فقه و مبانی حقوق اسلامی انتخاب می شوند و حداقل نصف اعضای هر مرکز باید از بانوان متأهل واجد شرایط باشند. تعداد اعضا، نحوه انتخاب، گزینش، آموزش و نحوه رسیدگی به تخلفات اعضای مراکز مشاوره خانواده، شیوه انجام وظایف و تعداد این مراکز و نیز تعرفه خدمات مشاوره ای و نحوه پرداخت آن به موجب آیین نامه ای است که ظرف شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به وسیله وزیر دادگستری تهیه می شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد.

در اجرای قانون حمایت خانواده و بنا به پیشنهاد وزیر دادگستری، «آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت خانواده» مصوب 1393/11/27 توسط رئیس قوه قضائیه تصویب و به کلیه دادگاههای خانواده ابلاغ گردید. بعضی از مواد این آیین‌نامه که با موضوع آموزش و احراز صلاحیت مشاوران خانواده و نیز با آگاهی بخشی و مشاوره زوجین متقاضی طلاق مرتبط است به شرح زیر است:

در فصل دوم، ماده ۳۰ آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت خانواده، آمده است:

ماده ۳۰ - در هر حوزه قضایی به تعداد لازم مرکز مشاوره خانواده، تشکیل می‌شود.

همچنین برای جذب مشاوران دوره دیده در این مراکز ذیل ماده 32 این آیین‌نامه پیش بینی شده است:

ب - برگزاری آزمونهای علمی، مصاحبه و گزینش متقاضیان و احراز شرایط آنان.

ج - برگزاری دوره‌های آموزشی و کارآموزی در تهران و سایر استانها برای پذیرفته‌شدگان.

د - اعطای مجوز تأسیس مرکز مشاوره خانواده و پروانه مشاور خانواده و نظارت بر عملکرد مشاوران خانواده.

ه - لغو مجوز تأسیس مرکز مشاوره خانواده در موارد مذکور در آیین‌نامه.

و - برگزاری مراسم تحلیف و اخذ تعهدنامه از دریافت‌کنندگان پروانه عضویت در مرکز مشاوره خانواده.

همچنین در واحد مشاوره خانواده استانها ذیل ماده ۳۳- این آیین‌نامه پیش بینی شده است:

د - بررسی مدارک و احراز شرایط متقاضیان اعضای مشاوره خانواده

ه - برگزاری آزمونهای علمی، مصاحبه و گزینش متقاضیان با هماهنگی با مرکز امور مشاوران.

و - برگزاری دوره‌های آموزشی ضمن خدمت مشاوران با هماهنگی مرکز امور مشاوران.

ز - برگزاری دوره‌های آموزشی علمی و عملی کارآموزی با هماهنگی مرکز امور مشاوران.

همچنین برای اخذ مجوز تأسیس مرکز مشاوره: ذیل ماده 35 این آیین‌نامه پیش بینی شده:

ماده ۳۶- از کلیه داوطلبان واجد شرایط به ترتیب مقرر در مواد آتی امتحان کتبی به عمل خواهد آمد.

زمان و مکان برگزاری امتحان از طریق روزنامه‌های کثیرالانتشار اعلام می‌گردد.

ماده ۴۱ - متقاضیان عضو مرکز مشاوره خانواده پس از قبولی در آزمون و احراز صلاحیت و گزینش، باید دوره کارآموزی علمی و عملی را طی نمایند. دوره کارآموزی ۳ ماه می‌باشد.

ماده ۴۴ - مرکز مشاوره خانواده باید در نزدیکی دادگاههای خانواده ایجاد شود. در صورتی که به هر دلیل امکان ایجاد مرکز فوق در نزدیکی دادگاههای خانواده فراهم نباشد، ایجاد آن در نقطه مناسب دیگر با موافقت رئیس واحد مشاوره خانواده خواهد بود.

ماده ۴۶- مرکز مشاوره خانواده منحصراً به ارائه خدمات مشاوره‌ای به متقاضیان طلاق توافقی یا انجام مواردی که از سوی مراجع قضائی ارجاع می‌شود، اقدام می‌کند. دادگاه خانواده می‌تواند در صورت لزوم با مشخص کردن موضوع اختلاف و تعیین مهلت، نظر مرکز فوق را در مورد امور و دعاوی خانوادگی خواستار شود. مرکز مذکور ضمن ارائه خدمات مشاوره‌ای به زوجین و سعی در سازش طرفین، خواسته‌های دادگاه را در مهلت مقرر اجرا و در صورت حصول سازش به تنظیم سازش نامه مبادرت و در غیر اینصورت نظر کارشناسی خود در مورد علل و دلایل عدم سازش را به‌طور مکتوب و مستدل به دادگاه اعلام می‌کنند.

تبصره ۱- دادگاه با ملاحظه نظریه کارشناسی مرکز مشاوره خانواده مبادرت به صدور رأی می‌کند.

2- اقدامات انجام شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

بررسی‌ها نشان می‌دهد آموزشهای هنگام ازدواج از سال 1372 در جمهوری اسلامی ایران آغاز شده است و بر اساس آخرین اطلاعات رسمی بیش از 92 درصد از زوجین از این آموزشها برخوردار می‌شوند. از سال 1386 برنامه ریزی برای تغییر محتوای آموزشهای هنگام ازدواج در کشور آغاز شد. تغییر و تدوین محتوا در سال 1388 نهایی شد و از همان سال آموزش مربیان ارائه دهنده خدمت آغاز شد. در پایان سال 1389 کارگاههای آموزشی مربیان سراسر کشور در برنامه‌های هنگام ازدواج خاتمه یافته است. آموزش مسائل زناشویی در قالب مجموعه آموزشهای هنگام ازدواج از آغاز سال 1390 وارد برنامه کشوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شده است.

معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، به منظور آگاهی بخشی زوجین جوان نسبت به دانستنی‌های آغاز زندگی مشترک، روابط عاطفی، روابط جنسی و تنظیم خانواده، در سال 1386 جزوه‌ای با عنوان "ازدواج و روابط عاطفی و اجتماعی، روابط زناشویی، تنظیم خانواده" منتشر کرده است.

همچنین مدیر کل دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس این وزارتخانه، در دیماه سال 1394، طی مکاتبه ای با دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، برای تهیه سرفصلهای زیر اعلام آمادگی کرده است:

- خانواده از دیدگاه اسلام
- ازدواج و نیازهای اساسی سلامت
- سلامت زناشویی و جنسی
- سلامت باروری و ناباروری
- فرزندآوری سالم
- حقوق زن و شوهر
- مدیریت حل اختلافات زناشویی
- روابط موثر و مناسب با همسر و خانواده همسر

3- اقدامات انجام شده توسط سازمان بهزیستی کشور

سیاست کلی سازمان بهزیستی کشور در راستای سلامت خانواده، مبتنی بر سه محور: آگاه سازی و آموزش، خدمات مشاوره و حمایت می باشد.

در زمینه محور آگاه سازی و آموزش، اقدامات سازمان بهزیستی در ابعاد زیر خلاصه می شود:

- آموزش پیش از ازدواج
- آموزش زندگی خانواده
- خانه های سلامت روان محلی
- شبکه مدرسین

اقدامات سازمان در ارتباط با آموزش پیش از ازدواج :

1- نگارش و تنظیم محتوای آموزشی، شامل: نگارش و چاپ کتاب آموزش پیش از ازدواج، تهیه، چاپ و تکثیر مولتی مدیا و فیلم آموزشی،
2- آموزش افراد در سن ازدواج، شامل: دوره های برگزار شده: 6000 دوره (در سال 93) و تعداد افراد آموزش دیده: 150000 نفر (در سال 93)

3- آموزش مدرسین و متخصصین حوزه ازدواج، شامل: دوره های برگزار شده : 60 دوره (در سال 93) و تعداد افراد آموزش دیده: 1628 نفر (در سال 93)

اقدامات سازمان در ارتباط با آموزش زندگی خانواده:

1- نگارش و تنظیم محتوای آموزشی، شامل: نگارش و تنظیم محتوای آموزشی زندگی خانواده، تهیه، چاپ و تکثیر فیلم آموزشی
2- آموزش زوجین، شامل: دوره های برگزار شده: 10000 دوره (در سال 93)، تعداد افراد آموزش دیده: 250000 نفر (در سال 93)
3- آموزش مدرسین و متخصصین حوزه خانواده، شامل: دوره های برگزار شده: 72 دوره (در سال 93)، تعداد مدرسین آموزش دیده: 1776 نفر (در سال 93)

اقدامات سازمان در ارتباط با خانه های سلامت روان محلی:

تعداد خانه های سلامت روان محلی: 240
تعداد پرسنل مراکز: 510 نفر کارشناس روانشناسی
تعداد دوره های آموزشی برگزار شده: 2361 دوره های آموزشی مختلف در زمینه سلامت روان.

اقدامات سازمان در ارتباط با شبکه مدرسین:

ثبت کشوری انجمن ازدواج و خانواده در سال 1393
تعداد اعضای انجمن: 3969 نفر از مدرسین و متخصصین حوزه ازدواج و خانواده

اقدامات سازمان در ارتباط با آموزش مهارت‌های زندگی:

تعداد دوره های آموزش مهارت‌های زندگی: 46600 دوره (در سال 93)
تعداد افراد آموزش دیده: 1400805 نفر (در سال 93)

طرح ها و برنامه های آموزشی در حال تدوین سازمان بهزیستی:

آموزش بلوغ به والدین

آموزش دوران عقد

آموزش قبل از طلاق

4- اقدامات انجام شده توسط مرکز آموزش و مشاوره تخصصی ازدواج و خانواده بهارنکو

به منظور ارتقاء سطح آگاهی زوج های در شرف ازدواج و استحکام پیوند زناشویی دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه علوم پزشکی شیراز در اسفندماه ۱۳۸۹ اقدام به تأسیس مرکز آموزش و مشاوره ازدواج بهار نکو نمود. که تنها مجری کلاس های آموزشی الزامی پیش از عقد در شهر شیراز می باشد.

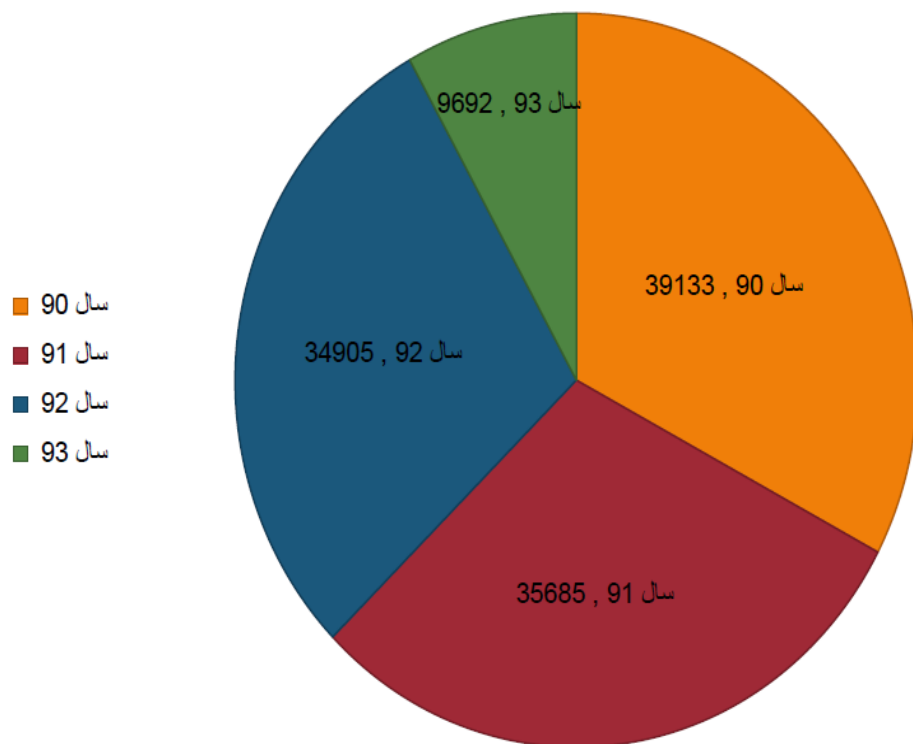
اهداف واحد آموزش:

- افزایش آگاهی پسران و دختران آماده ی ازدواج برای استحکام پیوند زناشویی
- افزایش سطح بهداشت روان زوجین
- افزایش آگاهی های مربوط به امورجنسی با رویکرد اسلامی
- آشنایی با حقوق زوجین و احکام ازدواج

زوجین پس از مراجعه به مراکز بهداشت و انجام آزمایش های اولیه به باجه مرکز بهار نکو که در درمانگاه هامستقر هستند معرفی و مراحل ثبت نام را انجام میدهند. گرفتن جواب کتبی آزمایش منوط به گذراندن کلاس های آموزشی مرکز بهار نکو می باشد. کلاس های آموزشی به مدت 6 ساعت ویژه خانم ها و آقایان بطور مجزا برگزار می گردد . عناوین دروسی که در مرکز بهار نکو تدریس می شود، عبارتند از :

- 1- احکام و حقوق زوجین : حقوق مشترک زن و مرد ، حقوق خاص زن و مرد ، احکام روابط زناشویی و ...
 - 2- بهداشت جنسی : بررسی ماهیت روابط جنسی ، تفاوت های جنسی مرد و زن ، مدیریت روابط جنسی و ...
 - 3- روانشناسی زن و مرد: آشنایی با تفاوت روانشناختی زن و مرد ، تفاوت های جسمی ، راز تفاوت ها و ...
 - 4- مهارت های زندگی : مهارت های ارتباطی، مهارت حل مساله ، مهارت ابراز محبت و دوست داشتن و ...
- لازم به ذکر است برای آموزش بهتر و بهره مندی مزدوجین از تاریخ 26 شهریور ماه سال 1391 ، کلاس ها براساس مدرک تحصیلی مزدوجین سطح بندی و به دو گروه: 1-زیر دیپلم و دیپلم و 2-کاردانی به بالا، تقسیم شدند.
- در پایان مزدوجین پس از گذراندن 6 ساعت دوره آموزشی در صورتی که نیاز به مشاوره اجباری نداشته باشند ، گواهی پایان دوره دریافت می کنند. که با نشان دادن این گواهی به مرکز بهداشت جواب کتبی آزمایش خون را دریافت می نمایند.

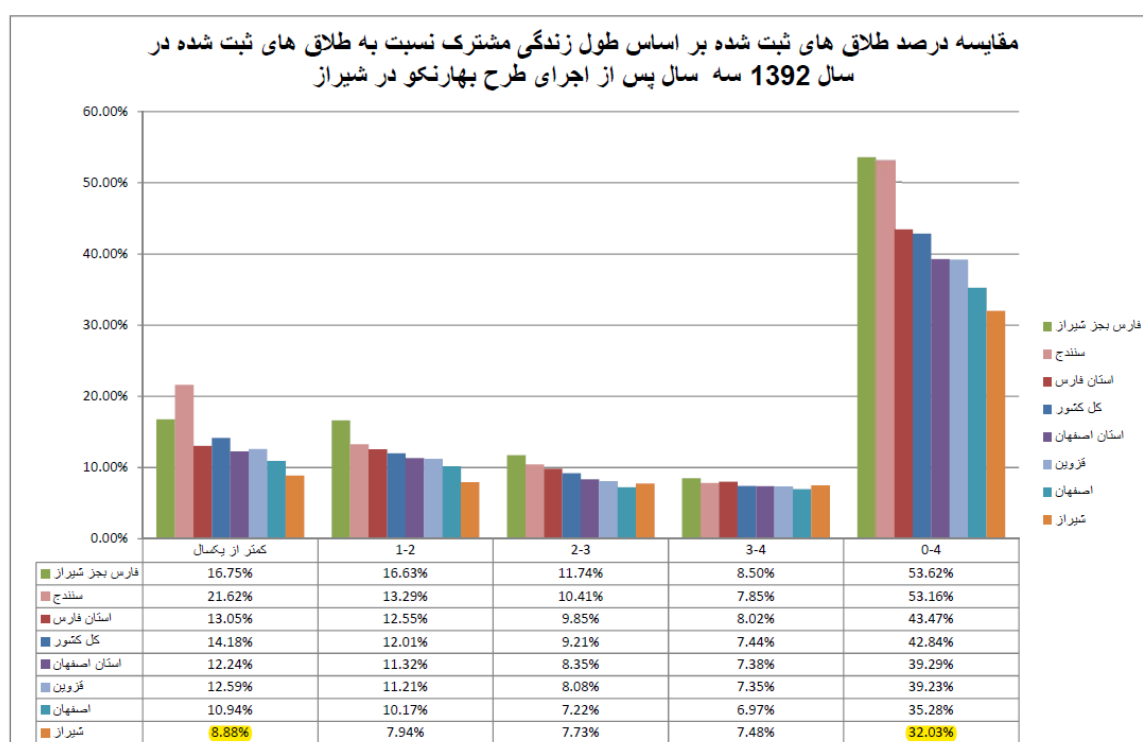
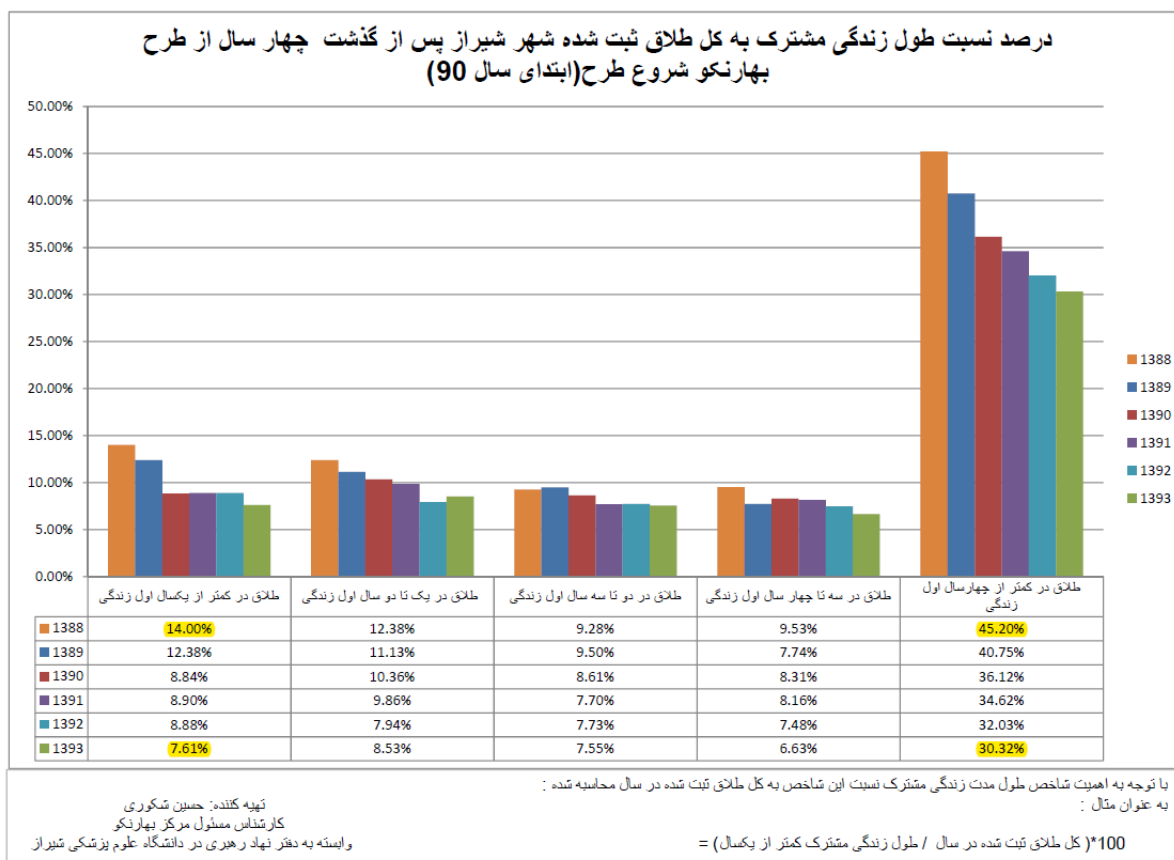
تعداد مزدوجین شرکت کننده در کلاس های آموزشی

آمار فعالیت های انجام شده از ابتدا تا مرداد ماه ۱۳۹۴			
	زوجی	۸۱۴۵۸	افراد آموزش دیده
	فردی	۱۶۲۹۱۶	
۱. احکام و حقوق زوجین. ۲. روان شناسی زن و مرد. ۳. مهارت های زندگی. ۴. بهداشت جنسی.	۶ ساعت	ساعت گذرانده شده	آموزش
	اجباری	۱۳۵۰۹	مشاوره
	آزاد	۳۹۱۶	
	طلاق	۱۴۹۶	
	حضوری:	۶۶۷	مددکاری
	ارجاعی از مشاور:	۲۴۱۹	
	تلفنی:	۳۰۵۰	پاسخگویی به پیامک
ویروس های زندگی مشترک- خانواده و دردهای دوست داشتنی- در مسیر خوشبختی- دانستنی سال اول زندگی مشترک- فعلا مجردها.		مجموع: ۸	همایش ها
مهارت های زندگی-درمان استرس- هوش هیجانی- چگونه به همسر عشق بورزم-دانستنی های پیش از بارداری- انتخاب همسر- درمان جنسی		مجموع: ۴۵	کارگاهها
		مجموع: ۲۱۷۸	اعضای باشگاه
		مجموع: ۱۹ شماره	تعداد نشریه بهارنکو
	پژوهش های مرکز:	۵	تعداد پژوهشها
	حمایت از پایان نامه های دانشگاه	۲	
تا ساحل آرامش- هنرهمسرداری-مردان مریخی زنان ونوسی- مریخ و ونوس در اتاق خواب- از حال بد به حال خوب- عشق هرگز کافی نیست- حال خوب با هم بودن و...		مجموع: ۱۶۲۹۱ جلد	تعداد کتاب فروخته شده
آشنای محبوب- نقش رضایتمندی جنسی در زندگی زناشویی- نیاز زن ها خواسته مردها- مهارت های زندگی- انتخاب همسر- پیک خوشبختی- خانواده موفق- ازدواج موفق-		مجموع: ۱۰۰۰۰ عدد	تعداد سی دی فروخته شده
		پیک خوشبختی	محصولات تولیدی

تحلیل آمار طول زندگی مشترک:

پس از گذشت چهار سال از فعالیت این مجموعه شاهد رضایت بالای مراجعه کنندگان و کارشناسان و دلسوزان شهر و استان بوده ایم. و با بررسی آمار های طلاق و طول زندگی مشترک در چهار سال اخیر و مقایسه با دیگر شهر های کشور نتایج قابل تامل و امیدوار کننده ای بدست آمد.

5- اقدامات انجام شده توسط مؤسسه "خانواده مطهر"

هدف اصلی تشکیل مؤسسه غیر دولتی خانواده مطهر، تقویت بنیان خانواده مبتنی بر فرهنگ قرآنی و سنت رسول اکرم (ص) و اهتمام در جهت تحقق ارزش‌های والای انسانی است و آموزش مصلحان فامیل برای حل اختلافات خانوادگی، اجرای پروژه بین المللی الگوی زیبا زیستن و ایجاد کتابخانه تخصصی خانواده از برنامه‌های این مؤسسه می باشد.

در پروژه بین المللی با عنوان «الگوی زیبا زیستن»، با استفاده از آیات و روایات و علم روز برای خانواده خوب و نمونه 10 محور، 40 مؤلفه و 350 مصداق در نظر گرفته شده که در نوع خود کاری بدیع و نویی است.

جمعی از اندیشمندان؛ متشکل از روحانیون و کارشناسان با تشکیل مؤسسه خانواده مطهر با تأکید بر مراجع دینی و قانونی کشور و نیز مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی نسبت به تحکیم بنیان خانواده، پیگیر دغدغه‌های مشترکی هستند که می‌تواند به قوام هر چه بیشتر نهاد خانواده یاری کند.

شناسایی خانواده‌های موفق برای الگوسازی در سطح ملی و بین المللی را از دیگر پروژه‌های تعریف شده در این نهاد غیردولتی عنوان است و در نظر است مطالب پایگاه اطلاع‌رسانی خانواده مطهر برای ترویج فرهنگ خانواده در سطح جهان به دو زبان انگلیسی و عربی نیز ترجمه شود.

راه‌اندازی کتابخانه تخصصی خانواده با یک‌هزار و 500 جلد عنوان کتاب، از دیگر اقدامات این مؤسسه است و تلاش می‌شود در قالب پروژه دیگری همه کتب مرتبط با خانواده به زبان‌های عربی و انگلیسی موجود در دنیا جمع‌آوری و در این کتابخانه نگهداری شود.

برگزاری مسابقاتی با عنوان "احسن الحديث" ویژه خانواده‌های مسلمان در سطح بین المللی از دیگر برنامه‌های این مؤسسه است و اطلاع‌رسانی این مسابقات از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی و مجلات و سؤالات آن بر گرفته از آیات قرآنی است.

مؤسسه خانواده مطهر تلاش می‌کند فعالیت سایر کشورها را در زمینه تقویت بنیان خانواده اعم از تشکیل وزارتخانه و سازمان‌های دولتی را بررسی و ارزیابی کند تا ضمن آشنایی با تجارب آنها در صورت سودمند بودن در کشور ما بومی‌سازی شود و البته ایران هم متقابلاً تجارب مفید خود را در اختیار سایر کشورها قرار دهد.

در پروژه طرح آموزش مصلحان فامیلی، افراد خوشنام اقوام و خویشاوندان برای شرکت در کلاس‌هایی برای آموزش درباره چگونگی حل و فصل اختلافات خانوادگی و قضاوت در خانواده‌ها دعوت می‌شوند تا آمادگی لازم را برای قضاوت در بین اقوام را داشته باشند.

از اقدامات این مؤسسه در سطح کشور به موارد زیر می‌توان اشاره کرد:

- راه اندازی و اجرای پایگاه‌های همیار خانواده در سطح محلات تهران؛
- اجرای طرح پیوند یاران خانواده با همکاری اداره کل امور بانوان شهرداری تهران، فاز اول سال 1392: برگزاری 60 جلسه برای مصلحین در زمینه مهارت‌های زندگی و نحوه قضاوت و میانجیگری، فاز دوم سال 1393: برگزاری 50 کارگاه آموزشی در 5 منطقه تهران، فاز سوم سال 1394: برگزاری 50 کارگاه آموزشی در 5 منطقه تهران؛
- اجرای طرح شکوفایی عشق با همکاری اداره کل امور بانوان شهرداری تهران، فاز اول سال 1391: برگزاری 200 کارگاه آموزشی بطور آزمایشی، برای مصلحین در زمینه مهارت‌های زندگی و نحوه قضاوت و میانجیگری، فاز دوم سال 1392: برگزاری 102 کارگاه آموزشی، فاز سوم سال 1393: برگزاری 30 اردوی آموزشی به همراه 5 همایش برای زوجهای جوان در سطح 5 منطقه تهران، فاز چهارم سال 1394: برگزاری 50 اردوی آموزشی برای زوجهای جوان در 5 منطقه تهران؛
- اجرای طرح الگوی زیبا زیستن با همکاری اداره کل امور بانوان شهرداری تهران در مناطق مختلف شهرداری تهران و شناسایی و تقدیر خانواده های موفق؛
- اجرای طرح توانمند سازی خانواده های تحت پوشش سازمان بازنشستگی نیروهای مسلح با برگزاری 100 کارگاه آموزشی؛
- اجرای طرح خانواده کارآمد و پایدار با همکاری شهرداری تهران، در دو منطقه شهر تهران در سال 1390؛
- اجرای طرح تحکیم بنیان خانواده با همکاری اداره کل امور بانوان شهرداری تهران در سال 1389؛
- برگزاری نشستهای تخصصی مهارت‌های تقویت روابط بین فردی در استان تهران؛
- برگزاری نشستهای تخصصی "جوان، ازدواج و خانواده" با همکاری سازمان تبلیغات اسلامی در استانهای خراسان رضوی، گیلان و کرمانشاه؛

احکام و وظایف دستگاههای دولتی ذیربط در امر آموزش خانواده

احکام و وظایف دستگاههای دولتی ذیربط در امر آموزش خانواده مبتنی بر اسناد و برنامه های جامع و ملی مصوب و لازم الاجرا به شرح زیر است:

معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری موظف است:

- 1- " نظام جامع آموزش قبل ، حین و بعد از ازدواج "را تهیه و پس از تصویب در ستاد ملی زن و خانواده، آن را به دستگاههای ذیربط ابلاغ کند.^۱
- 2- با همکاری دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی ، وزارت بهداشت و حوزه های علمیه ، بسته های آموزشی مهارتهای رفتار های جنسی زوجین بر پایه آموزه های اسلامی و همسو با سیاست کلان نظام جنسی کشور را تهیه و تدوین کند.^۲
- 3- با همکاری وزارت کشور، وزارت ورزش و جوانان و سازمان صدا و سیما ، با هدف ارتقاء جایگاه نهاد خانواده و تقویت نقش و کارکرد آن در جامعه ضمن بستر سازی مناسب در راستای گسترش سازمانهای مردم نهاد ، دوره های آموزشی ویژه توانمند سازی سازمانهای مردم نهاد فعال برگزار نماید.^۳

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی موظف است:

- 1- با بهره گیری از مراکز بهداشتی و مراکز مورد تأیید موجود در کشور، آموزش ها و خدمات در دوران پس از عقد و ازدواج با توجه ویژه به پنج سال اول زندگی مشترک را براساس سیاست های جمعیتی و نقشه مهندسی فرهنگی کشور ارائه دهد.^۴
- 2- در اثنای انجام آزمایشات برای صدور گواهی سلامت ، علاوه بر دوره کوتاه مدت آموزش بهداشت و انتظام خانواده ، دوره های آموزش اخلاق خانواده ، حقوق و وظایف متقابل زوجین با رویکرد دینی و براساس سر فصلهای مصوب در ستاد ملی زن و خانواده ، در محل مراکز بهداشتی درمانی موجود ، برگزار نماید.^۵

وزارت دادگستری موظف است:

- ۱- با همکاری سازمان ملی جوانان، برای تحکیم پیمان زناشویی و تقدس این سنت نبوی، دفترچه آموزشی ضمن عقد نکاح متضمن مباحثی همچون آیین و اخلاق همسری و سوگند نامه پیمان همسری، را تدوین و منتشر کند.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است:

- 1- با همکاری نهاد نمایندگی ولی فقیه در دانشگاهها برای دانشجویان در شرف ازدواج بر اساس محتوای بسته های آموزشی مصوب ستاد ملی زن و خانواده، دوره های آموزشی قبل ، حین و بعد از ازدواج (تا پنج سال ابتدای زندگی) برگزار نماید.^۶
- 2- اقدام به تهیه متون آموزشی برای دانشجویان، والدین و مدرسان ایشان با هدف ارتقاء مهارت های ازدواج به هنگام، آگاهانه، آسان و پایدار دانشجویان، نماید.^۷
- 3- اقدام به اجرای مقیاس آمادگی ازدواج آگاهانه، به هنگام، آسان و پایدار ویژه دانشجویان و تقویت و توسعه مراکز مشاوره دانشگاهها به منظور حمایت و پشتیبانی از دانشجویان جامعه هدف نماید.^۸

^۱ برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 9-راهبرد اجرایی 7

^۲ برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4-راهبرد اجرایی 4

^۳ برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 9-راهبرد اجرایی 4

^۴ برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^۵ برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 9-راهبرد اجرایی 7

^۶ برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 2

^۷ برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^۸ برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

- 4- کارگاههای آموزشی و مهارت افزایی ویژه جوانان در حوزه تحکیم و تعالی خانواده بر مبنای سبک زندگی اسلامی - ایرانی با تاکید بر نقش فرزندی یا همسری، برگزار نمایند.^۹
- 5- نسبت به اصلاح نگرشها و برنامههای درسی در زمینه جمعیت مطلوب و فرزندآوری و استفاده از ظرفیتهای آنها در این زمینه، اقدام نماید.^{۱۰}
- 6- نسبت به بازنگری و باز تولید برنامهها و محتوای آموزشی و با رویکرد تثبیت، درونی سازی، تعمیق و ترویج فرهنگ حیا، عفاف و حجاب و حذف نمادهای فرهنگی منحط غربی و زدودن مظاهر خودباختگی در مقابل فرهنگ بیگانه، اقدام نماید.^{۱۱}
- 7- نسبت به بازنگری و اصلاح سرفصل دروس رشته های تحصیلی دانشگاهی مرتبط با خانواده بر اساس آموزه های اسلامی و ارزشهای فرهنگی مانند : خانواده درمانی ، مشاوره خانواده ، روانشناسی ، علوم تربیتی و .. ، اقدام نماید.^{۱۲}
- 8- نسبت به اصلاح کتب درسی کلیه مقاطع در جهت فرهنگ سازی و ترویج و آموزش سبک زندگی اسلامی - ایرانی مطابق با سند الگوی سبک زندگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، اقدام نماید.^{۱۳}
- 9- در زمینه تصحیح و بازنگری محتوای دروس مرتبط با حوزه دانش اجتماعی از قبیل درس مبانی جامعه شناسی نموده و جایگزین نمودن مطالب مربوط به نظام جامع سلامت اجتماعی (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی) در محتوای آن، اقدام نماید.^{۱۴}
- 10- نسبت به ایجاد رشتههای مربوط به خانواده و پژوهشگاه ملی خانواده و زنان با مأموریت تولید منابع درسی و علمی لازم و هماهنگی و هدایت مراکز علمی و پژوهشی و پژوهشهای مرتبط با خانواده، اقدام نماید.^{۱۵}
- 11- نسبت به ایجاد رشتههای تحصیلی متناسب با جایگاه و نقش خانواده و زن بر اساس فرهنگ اسلامی، همچون مدیریت خانه و خانواده در مقاطع مختلف، اقدام نماید.^{۱۶}
- 12- نسبت به حذف درس "تنظیم خانواده" و ایجاد دو واحد عمومی الزامی با عنوان "دانش خانواده" بر مبنای آموزه های اسلامی در واحدهای درسی دانشجویان، اقدام نماید.^{۱۷}
- 13- در زمینه راه اندازی و توسعه رشته "مطالعات خانواده" با گرایشهای مختلف در مقطع تحصیلات تکمیلی بر اساس ارزشها و آموزه های اسلامی و بازنگری در سرفصلهای موجود، اقدام نماید.^{۱۸}
- 14- نسبت به طراحی و تصویب میان رشته های جدید از قبیل مشاوره خانواده ، بهداشت خانواده ، حقوق خانواده ، متناسب با نقش و کارکرد خانواده بر اساس آموزه های اسلامی با هدف گنجاندن مبانی دینی و تقویت نگرشهای اسلامی و اصلاح و بومی سازی رشته ها ، در رشته های تحصیلی دانشگاهی مرتبط با خانواده، اقدام نماید.^{۱۹}
- 15- با همکاری وزارت بهداشت ، مرکز و نظارت دبیر خانه شورای عالی انقلاب فرهنگی ، رشته تحصیلی "خانواده و سلامت جنسی" در مقاطع تحصیلات تکمیلی بر اساس سرفصلهای تعیین شده در شورای عالی انقلاب فرهنگی، را تأسیس و راه اندازی نماید.^{۲۰}
- 16- نسبت به گنجاندن دو واحد درسی با عنوان سلامت اجتماعی مبتنی بر آموزه های اسلامی در رشته های تخصصی روانشناسی ، علوم تربیتی ، علوم اجتماعی و .. ، اقدام نماید.^{۲۱}

^۹ برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 4

^{۱۰} نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 4- اقدام ملی

^{۱۱} نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 5- اقدام ملی 15، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 3/ راهکار 1، برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و

تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1

^{۱۲} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 6

^{۱۳} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 3

^{۱۴} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 2

^{۱۵} نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 3- اقدام ملی 42

^{۱۶} نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 4- اقدام ملی 14

^{۱۷} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 6

^{۱۸} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 6

^{۱۹} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 6

^{۲۰} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 4

^{۲۱} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 2

- 17- با همکاری شورای عالی انقلاب فرهنگی و قوه قضاییه، نسبت به ایجاد گرایش داورى و حکمیت در ذیل رشته مشاوره خانواده، با هدف آموزش و تعلیم نیرو های خلاق، دلسوز و زبده در زمینه مشاوره و برقراری مصالحه و تفاهم طرفین منازعه در دعاوی خانوادگی، اقدام نماید.^{۲۲}
- 18- با همکاری شورای عالی انقلاب فرهنگی و قوه قضاییه، نسبت به ایجاد گرایش "داوری در محاکم" در ذیل رشته حقوق قضایی، با هدف آموزش و تعلیم نیرو های خلاق، دلسوز و زبده در زمینه مشاوره و برقراری مصالحه و تفاهم طرفین منازعه در دعاوی بخصوص دعاوی خانوادگی، اقدام نماید.^{۲۳}
- 19- با همکاری دبیرخانه ستاد ملی زن و خانواده و مرکز امور زنان و خانواده و شورای فرهنگی - اجتماعی زنان و خانواده و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، طرح تشکیل "دانشگاه خانواده" بر اساس ضوابط و سر فصلهای مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، طراحی و عملیاتی نماید.^{۲۴}

قوه قضاییه موظف است:

- 1- دفاتر ثبت ازدواج را ملزم به در اختیار زوجین قرار دادن لوح فشرده یا دفترچه آموزشی تدوین شده توسط وزارت دادگستری، برای قرائت آن، در هنگام عقد و تحویل سند عقد نکاح به زوجین پس از آگاهی نسبت به مطالعه آن توسط زوجین و اخذ امضاء از آنان، نماید.^{۲۵}
- 2- دفاتر ثبت ازدواج را ملزم به دریافت نظر مراکز مشاوره خانواده علاوه بر دریافت نظر مراکز بهداشت برای تنظیم سند ازدواج، نماید.^{۲۶}
- 3- زوجین متقاضی طلاق را از طریق دادگاه به مراکز آموزش و مشاوره ی خانواده برای طی دوره آموزشی معرفی کند.^{۲۷}
- 4- با همکاری نهادهای ذیربط، در معیت دادگاههای خانواده، مراکز راهنمایی و مشاوره خانواده را راه اندازی نماید و تمامی دعاوی خانوادگی را به این مراکز ارجاع دهد.^{۲۸}
- 5- با همکاری وزارت دادگستری، اقدام به تاسیس مراکز آموزش وظایف زوجین پس از طلاق و آموزش ایشان در حین اجرای طلاق نموده و ضمانت اجرای سازوکار های این وظایف را ایجاد نماید.^{۲۹}
- 6- از طریق مرکز مشاوره قوه قضاییه، قضات بخش خانواده را تحت پوشش آموزش فنون مربوط به روانشناسی و مشاوره خانواده قرار دهد.^{۳۰}
- 7- با برگزاری دوره های آموزشی و طراحی سیستم نظارتی دقیق، فرایند نهادینه سازی وحدت رویه قضایی در محاکم را به طور دقیق کنترل و اجرایی نماید.^{۳۱}

کانون وکلای دادگستری موظف است:

- 1- وکلای مربوط به دادگاه خانواده را تحت پوشش آموزش فنون مربوط به روانشناسی و مشاوره خانواده قرار دهد.^{۳۲}
- 2- از طریق مرکز مشاوره قوه قضاییه، نسبت به آموزش دوره ای مشاوره خانواده و روان شناسی ازدواج به پذیرفته شدگان آزمون کانون وکلای دادگستری و ماده ۱۸۷، با هدف تعالی و تحکیم بنیان خانواده و جلوگیری از فروپاشی آن، اقدام نماید.^{۳۳}

^{۲۲} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 7

^{۲۳} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 7

^{۲۴} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 10- راهبرد اجرایی 2

^{۲۵} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 9- راهبرد اجرایی 7

^{۲۶} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۲۷} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 7

^{۲۸} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۲۹} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 7

^{۳۰} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 5

^{۳۱} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 6

^{۳۲} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 5

^{۳۳} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 6

وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی موظف است:

- 1- با همکاری نهاد نمایندگی ولی فقیه در دانشگاهها برای دانشجویان در شرف ازدواج دانشگاههای وابسته به این وزارتخانه، بر اساس محتوای بسته های آموزشی مصوب ستاد ملی زن و خانواده، دوره های آموزشی قبل ، حین و بعد از ازدواج (تا پنج سال ابتدای زندگی) برگزار نماید.^{۳۴}
- 2- با همکاری سازمان نظام روانشناسی جهت افزایش آگاهی زوجین از ویژگیهای جسمانی و روانی یکدیگر اقدام نماید.^{۳۵}
- 3- از طریق مراکز بهداشت، آموزش های ویژه افراد در شرف ازدواج را با محوریت مدیریت مؤثر روابط جنسی به همراه اهداء بسته آموزشی و تقویت الزامات قانونی آن، بطور مستمر توسعه و ارتقاء بخشند.^{۳۶}
- 4- در جهت اصلاح نگرش عمومی نسبت به فرزند آوری ، برنامه های ترویجی، آموزشی، پژوهشی و خدمات پزشکی را تدوین و به مورد اجرا در آورد.^{۳۷}
- 5- از طریق ارتقاء خدمات خانه های بهداشت و برگزاری دوره های آموزشی ویژه خانواده ، نسبت به افزایش سطح آگاهی آنان در خصوص شیوه و نحوه تغذیه مناسب ، ورزش ، رعایت بهداشت و تامین سلامت جسمی اعضای خانواده و همچنین تاثیرات آنها بر عملکرد صحیح خانواده ، اقدام نماید.^{۳۸}
- 6- نسبت به حذف درس "تنظیم خانواده " و ایجاد دو واحد عمومی الزامی با عنوان " دانش خانواده " بر مبنای آموزه های اسلامی در واحدهای درسی دانشجویان، اقدام نماید.^{۳۹}
- 7- نسبت به طراحی و تصویب میان رشته های جدید از قبیل مشاوره خانواده ، بهداشت خانواده ، حقوق خانواده ، متناسب با نقش و کارکرد خانواده بر اساس آموزه های اسلامی با هدف گنجانیدن مبانی دینی و تقویت نگرشهای اسلامی و اصلاح و بومی سازی رشته ها ، در رشته های تحصیلی دانشگاهی مرتبط با خانواده، اقدام نماید.^{۴۰}

وزارت کشور موظف است:

- 1- با همکاری معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری ، وزارت ورزش و جوانان و سازمان صدا و سیما ، با هدف ارتقاء جایگاه نهاد خانواده و تقویت نقش و کارکرد آن در جامعه ضمن بستر سازی مناسب در راستای گسترش سازمانهای مردم نهاد ، دوره های آموزشی ویژه توانمند سازی سازمانهای مردم نهاد فعال برگزار نماید.^{۴۱}

تمامی دستگاههای دولتی موظف هستند:

- 1- آگاهی های کارمندان خود را در خصوص مهارتهای رفتار های جنسی زوجین بر پایه آموزه های اسلامی (بر اساس بسته آموزشی تهیه شده مرکز امور زنان و خانواده) از طریق آموزش های ضمن خدمت، ارتقاء دهند.^{۴۲}
- 2- با همکاری سازمان نظام روانشناسی کشور و حوزه های علمیه و مراکز علمی پژوهشی ، دوره های آموزشی را با عنوان " تبیین هنجارها و ارزشهای نظام جامع سلامت اجتماعی خانواده (خیرخواهی ، گذشت ، صداقت ، حسن ظن ، اعتماد و ...) " در قالب آموزش ضمن خدمت را برگزار نمایند.^{۴۳}

وزارت آموزش و پرورش موظف است:

-
- ^{۳۴} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 2
- ^{۳۵} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 4
- ^{۳۶} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق
- ^{۳۷} نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 4- اقدام ملی 3
- ^{۳۸} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 3
- ^{۳۹} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 6
- ^{۴۰} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 6
- ^{۴۱} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 9- راهبرد اجرایی 4
- ^{۴۲} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 4
- ^{۴۳} برنامه جامع تشکیل ، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 2

- 1- با برگزاری دوره‌های آموزشی اثربخش، ارائه خدمات مشاوره‌ای به خانواده‌های آسیب‌پذیر و آسیب‌زا برای همسو سازی اهداف و روش‌های تربیتی خانواده و مدرسه، میزان مشارکت خانواده‌ها در فعالیت‌های آموزشی و تربیتی مدرسه را افزایش دهد.^{۴۴}
- 2- نظام جامع آموزش خانواده را با تأکید بر تحکیم بنیان خانواده، آموزش دانش‌آموزان و والدین، آمادگی برای ازدواج مناسب و پیشگیری از آسیب‌های خانواده متزلزل و بروز طلاق، طراحی و اجرا نماید.^{۴۵}
- 3- برای دانش‌آموزان، اولیاء، مربیان و معلمان پیرامون موضوع ازدواج و خانواده، اقدام به انتشار محتوای آموزشی و تربیتی غیررسمی مکتوب و مجازی نماید.^{۴۶}
- 4- با همکاری انجمن اولیاء و مربیان، نسبت به آموزش والدین در خصوص عوامل تضعیف‌کننده خانواده و ارتقاء مهارت‌های مقابله‌ای در حل مشکلات خانواده و تحکیم و تعالی آن، اقدام نماید.^{۴۷}
- 5- با همکاری سازمان صدا و سیما و سایر نهادهای فرهنگی از طریق نظام آموزش رسمی و فرهنگ عمومی و آموزش مهارت‌های لازم به منظور تامین نیازهای اساسی اقدام به تواناسازی اعضای خانواده‌ها نمایند.^{۴۸}
- 6- با همکاری انجمن اولیاء و مربیان، بر اساس بسته آموزشی مصوب، نسبت به آموزش و ارتقاء آگاهی‌های والدین در خصوص شرایط و ویژگی‌های جوانان در آستانه ازدواج، چگونگی تعامل، ارتباط و نحوه صحیح مداخله در مشکلات و مسائل آنان اقدام نماید.^{۴۹}
- 7- با همکاری انجمن اولیاء و مربیان، دوره‌های آموزشی ویژه زوجین در خصوص اهمیت نقش آنان در تربیت فرزندان متناسب با مقتضات مراحل مختلف رشد آنان برگزاری نماید.^{۵۰}
- 8- با همکاری انجمن اولیاء و مربیان و سازمان تبلیغات اسلامی، دوره‌های آموزشی ویژه والدین با هدف تقویت بنیه اعتقادی خانواده‌ها و آشنایی با شیوه‌های صحیح تربیت اسلامی فرزندان و تعالی معنوی آنها در مقاطع مختلف سنی برگزاری نماید.^{۵۱}
- 9- با همکاری سازمان صدا و سیما، وزارت ورزش و امور جوانان و انجمن اولیاء و مربیان، نسبت به بازنمایی ضرورت توجه والدین نسبت به تخصیص زمان کافی جهت تربیت فرزندان و تامین نیازهای عاطفی آنها و بیان پیامدهای بی‌توجهی به آن اقدام نمایند.^{۵۲}
- 10- با همکاری سازمان نظام روانشناسی و انجمن اولیاء و مربیان در زمینه توجه به نیازهای عاطفی _ معنوی فرزندان و والدین به منظور افزایش احساس تعلق، فرهنگسازی نمایند.^{۵۳}
- 11- نسبت به توانمندسازی و ارتقای آمادگی‌های جسمی، روانی و اجتماعی دانش‌آموزان به‌ویژه دانش‌آموزان دختر و دانش‌آموزان مناطق محروم اقدام نماید.^{۵۴}
- 12- با همکاری و نظارت علمی سازمان نظام روانشناسی و مشاوره کشور و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و حوزه‌های علمیه نسبت به تهیه محتوای آموزشی مناسب دوران بلوغ با توجه به مبانی اسلامی اقدام نماید.^{۵۵}
- 13- با همکاری انجمن اولیاء و مربیان موظف است نسبت به آموزش محتوای تهیه شده مربوط به دوران بلوغ برای والدین، مربیان و دانش‌آموزان در مقاطع مربوطه اقدام نماید.^{۵۶}

^{۴۴} سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 4/ راهکار 3

^{۴۵} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۴۶} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۴۷} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 2

^{۴۸} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 3

^{۴۹} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 1

^{۵۰} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 3

^{۵۱} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 2- راهبرد اجرایی 3

^{۵۲} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 3

^{۵۳} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 3

^{۵۴} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۵۵} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 1

^{۵۶} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 1

- 14- در راستای همسویی، انسجام بخشی و هم افزایی آموزش های ویژه دوران بلوغ، دوره های آموزشی ویژه ای (ضمن خدمت) برای مربیان مربوطه برگزار نموده و در سرفصلهای آموزشی آنان، به شیوه های صحیح برخورد با دانش آموزان و والدین آنان تاکید نماید.^{۵۷}
- 15- کارگاههای آموزشی و مهارت افزایی ویژه جوانان در حوزه تحکیم و تعالی خانواده بر مبنای سبک زندگی اسلامی - ایرانی با تاکید بر نقش فرزندی یا همسری، برگزار نمایند.^{۵۸}
- 16- با همکاری انجمن اولیاء و مربیان دوره های آموزشی و نشستهای مشاوره تخصصی ویژه والدین را با هدف فرهنگ سازی هنجارها و ارزشهای نظام جامع سلامت اجتماعی خانواده و شاخصهای موجد آن (اعتماد، صداقت، همدلی، همراهی، خیرخواهی و...) را برگزار نماید.^{۵۹}
- 17- با همکاری انجمن اولیاء و مربیان، سلسله کارگاههای مهارتی روشهای ترویج مولفه های رفتاری نظام جامع سلامت اجتماعی برای دانش آموزان و معلمان آنها، برگزار نماید.^{۶۰}
- 18- با همکاری انجمن اولیاء و مربیان، نسبت به آموزش و ارتقاء نگرش مدیران، کادر اجرایی مدارس و معلمان در خصوص سبک زندگی اسلامی - ایرانی و روشهای انتقال مطلوب مفاهیم و آموزه های آن به دانش آموزان و اولیاء آنان، اقدام نماید.^{۶۱}
- 19- نسبت به طراحی و اجرای نظام جامع مشاوره و تقویت، توسعه و ارتقای کمی و کیفی هسته ها و مراکز مشاوره ای آموزش و پرورش در حوزه دانش آموزی و خانواده، اقدام نماید.^{۶۲}
- 20- نسبت به ارتقاء و متناسب سازی نظام تعلیم و تربیت کشور در جهت تربیت بانوان بر اساس سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش اقدام نماید.^{۶۳}
- 21- نسبت به درج عناوین و سرفصلهای مربوط به آماده سازی دختران و پسران از نظر سلامت جسمی و روحی و روانی برای عهده داری مسئولیت اداره خانواده و پرورش فرزندان در متون آموزشی مقاطع مختلف تحصیلی، اقدام نماید.^{۶۴}
- 22- نسبت به توسعه و جهت دهی نظام آموزشی با توجه به نقش ها و ویژگی های مشترک و اختصاصی زنان و مردان و توانمند کردن دختران جهت ایفای نقش مادری و همسری و پسران جهت ایفای نقش پدری و آموزش روابط حقوقی آنها به یکدیگر، اقدام نماید.^{۶۵}
- 23- درس مدیریت و سلوک مناسب خانواده را به جدول برنامه ی درسی دوره متوسطه در تمامی رشته ها و برای تمام دانش آموزان اضافه نماید.^{۶۶}
- 24- نسبت به تهیه و تدوین محتوای آموزشی برای دانش آموزان جهت آشنایی با ویژگی ها، نیازها و وظایف خانواده در چارچوب ارزش ها و معیارهای اسلامی، اقدام نماید.^{۶۷}
- 25- نسبت به تهیه و تدوین کتاب های درسی دوره های تحصیلی مرتبط با موضوع ازدواج و تحکیم بنیان خانواده، اقدام نماید.^{۶۸}
- 26- نسبت به اصلاح نگرش ها و برنامه های درسی در زمینه جمعیت مطلوب و فرزندآوری و استفاده از ظرفیت های آنها در این زمینه، اقدام نماید.^{۶۹}

^{۵۷} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 1

^{۵۸} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 4

^{۵۹} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 2

^{۶۰} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 3

^{۶۱} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 3

^{۶۲} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۶۳} نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 3- اقدام ملی 53

^{۶۴} نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 4- اقدام ملی 14

^{۶۵} اهداف و اصول تشکیل خانواده و سیاستهای تحکیم و تعالی آن هدف 2- راهبرد 4

^{۶۶} سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 4/ راهکار 5

^{۶۷} سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 4/ راهکار 6، برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۶۸} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۶۹} نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 4- اقدام ملی

- 27- نسبت به بازنگری و باز تولید برنامه‌ها و محتوای آموزشی و با رویکرد تثبیت، درونی سازی، تعمیق و ترویج فرهنگ حیا، عفاف و حجاب و حذف نمادهای فرهنگی منحط غربی و زدودن مظاهر خودباختگی در مقابل فرهنگ بیگانه، اقدام نماید.^{۷۰}
- 28- با همکاری حوزه علمیه، نسبت به اصلاح کتب درسی تمامی مقاطع تحصیلی نموده و متون آموزشی و تولید محصولات فرهنگی در جهت آموزش آداب و اخلاق اسلامی و تبیین وظایف و حقوق اعضای خانواده نسبت به یکدیگر و ترسیم آثار منفی ناشی از عدم آشنایی و تاثیر آن در تزلزل خانواده، اقدام نماید.^{۷۱}
- 29- نسبت به اصلاح کتب درسی کلیه مقاطع در جهت فرهنگ سازی و ترویج و آموزش سبک زندگی اسلامی - ایرانی مطابق با سند الگوی سبک زندگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی، اقدام نماید.^{۷۲}
- 30- نسبت به بازنگری کتب درسی تمامی مقاطع تحصیلی با ترویج ارزشهای نظام جامع سلامت اجتماعی خانواده ها از قبیل خیرخواهی، گذشت، صداقت، حسن ظن، اعتماد و...، اقدام نماید.^{۷۳}
- 31- نسبت به بازنگری کتب درسی تمامی مقاطع تحصیلی با ترویج مولفه های رفتاری نظام سلامت اجتماعی خانواده با تاکید بر موضوعاتی همچون حفظ کرامت و شرافت، صداقت، همدلی، همراهی، تعاون و...، اقدام نماید.^{۷۴}
- 32- نسبت به ایجاد رشته‌های تحصیلی متناسب با جایگاه و نقش خانواده و زن بر اساس فرهنگ اسلامی، همچون مدیریت خانه و خانواده در مقاطع مختلف، اقدام نماید.^{۷۵}

کمیته امداد امام خمینی(ره) موظف است:

- 1- به جوانان در آستانه ازدواج خانواده‌های مورد حمایت این نهاد، خدمات آموزشی و مشاوره‌ای پیش از ازدواج ارایه نماید.^{۷۶}
- 2- به زوجین جوان مورد حمایت خود، خدمات آموزشی و مشاوره‌ای ارایه نماید.^{۷۷}

نیروی انتظامی کشور موظف است:

- 1- جهت توسعه پیشگیری اولیه (از تلاشی خانواده)، در محلات، مساجد، مدارس، مترو و سایر اماکن عمومی، به اجرای طرح مشاوره فعال و سخنرانی‌های آموزشی بپردازد.^{۷۸}
- 2- برای سربازان، در دوران خدمت نظام وظیفه، دوره آموزشی تشکیل خانواده و حقوق خانواد، ه پیش بینی و به مورد اجرا گذارد.^{۷۹}
- 3- با همکاری مراکز حوزوی و دانشگاهی، طرح توسعه و تقویت حرفه‌ای مشاوران و مددکاران وابسته به سازمان و ارتقای تحصیلی آنان با تأکید بر روزآمدی از طریق ارائه بسته‌های آموزشی، برگزاری کارگاه‌های آموزشی و انجام همایش‌های مشارکتی را به مورد اجرا گذارد.^{۸۰}

وزارت ورزش و جوانان موظف است:

- 1- با همکاری وزارت علوم تحقیقات و فناوری و حوزه های علمیه، بسته های آموزشی با موضوع ازدواج بهنگام، آگاهانه، پایدار و ساده بر اساس ارزشهای اسلامی و فرهنگی متناسب با اقشار مختلف جامعه، تهیه و تدوین نماید.^{۸۱}

^{۷۰} نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 5- اقدام ملی 15، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هدف عملیاتی 3/ راهکار 1، برنامه جامع تشکیل، تحکیم و

تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1

^{۷۱} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 3

^{۷۲} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 3

^{۷۳} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 2

^{۷۴} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 3

^{۷۵} نقشه مهندسی فرهنگی کشور راهبرد کلان 4- اقدام ملی 14

^{۷۶} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۷۷} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۷۸} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۷۹} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 2

^{۸۰} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۸۱} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن، راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 2

سازمان صدا و سیما موظف است:

- 1- در برنامه های ترویجی و آموزشی خود، الگوی ایرانی - اسلامی انتخاب همسر و اخلاق در خانواده را با تاکید بر مولفه های وفق، مدارا، گذشت، همیاری، مشارکت و حمایت از زندگی زوجین جوان و آثار و پیامدهای فردی و خانوادگی طلاق، بگنجاند.^{۸۲}
- 2- از طریق تولید برنامه های مرتبط با ازدواج بر اساس معیارهای شرعی انتخاب همسر و در جهت ایجاد تفاهم و تحکیم خانواده، ضمن ایجاد نگرش صحیح، نسبت به آموزش چگونگی ازدواج بهنگام، آگاهانه، پایدار و ساده اقدام نماید.^{۸۳}
- 3- در تولیدات فیلم و سریال خود اهتمام ویژه به آموزش اصول همسر داری و آیین زندگی به نحو احسن و مطلوب، بنماید.^{۸۴}
- 4- نسبت به آموزش و ارتقاء آگاهی های والدین در خصوص شرایط و ویژگیهای خانواده های نوپا، چگونگی تعامل و ارتباط با آنان و نحوه صحیح مداخله در مشکلات و مسائل مبتلا به زوجین جوان اقدام نماید.^{۸۵}
- 5- عوامل برنامه ساز به ویژه تهیه کنندگان و کارگردان های سازمان را تحت پوشش آموزش علمی - کاربردی تخصصی در حوزه ازدواج و خانواده درآورد.^{۸۶}

سازمان تبلیغات اسلامی موظف است:

- 1- با همکاری مرکز رسیدگی به امور مساجد، نیروی مقاومت بسیج و سازمان نظام روانشناسی، دوره ها و کارگاههای آموزشی در خصوص عوامل تحکیم و تعالی خانواده مبتنی بر آموزه های اسلامی را طراحی و برگزار نماید.^{۸۷}
- 2- با همکاری مرکز رسیدگی به امور مساجد، پودمان آموزشی ویژه مبلغان مذهبی و ائمه جماعت جهت تبیین و ترویج " اخلاق در خانواده اسلامی " در بین آحاد جامعه را تهیه و تدوین نماید.^{۸۸}
- 3- با همکاری مرکز رسیدگی به امور مساجد، در راستای ارتقاء مهارت خانواده ها ضمن تبیین مهارتهای تحکیم بنیان خانواده از دیدگاه اسلامی برای مبلغان، اقدام به برگزاری دوره ها و اردوهای آموزشی برای جامعه مخاطب خود نماید.^{۸۹}

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است:

- 1- در تولیدات سینمایی خود اهتمام ویژه به آموزش اصول همسر داری و آیین زندگی به نحو احسن و مطلوب، بنماید.^{۹۰}

تمامی دستگاههای فرهنگی کشور موظف هستند:

- 1- با هماهنگی شورای فرهنگی اجتماعی زنان و بر اساس شرح وظیفه خود، اقدام به برنامه ریزی و طراحی دوره های ضمن خدمت جهت افزایش و آگاهی مهارتهای زوجین در زمینه عوامل تحکیم و تعالی خانواده بر مبنای آموزه های اسلامی نمایند.^{۹۱}

تمامی دستگاههای فرهنگی، تبلیغی و آموزشی اعم از رسمی و غیر رسمی کشور موظف هستند:

^{۸۲} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 2- راهبرد اجرایی 1

^{۸۳} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 2

^{۸۴} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 5

^{۸۵} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 1

^{۸۶} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۸۷} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 2

^{۸۸} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 4

^{۸۹} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 3- راهبرد اجرایی 4

^{۹۰} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 7- راهبرد اجرایی 5

^{۹۱} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 4- راهبرد اجرایی 2

1- بر اساس سند "تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش" (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی) اقدام به تبیین و ترویج شیوه های صحیح تربیت فرزندان در مقاطع مختلف سنی و توسعه آگاهی والدین در زمینه تربیت مذهبی فرزندان و انتقال مفاهیم دینی و بازنمایی اثرات مثبت رعایت موازین شرعی و رفتار و سلوک اخلاقی اسلامی و التزام عملی به احکام اسلامی نمایند.^{۹۲}

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است:

- 1- با همکاری سازمان صدا و سیما نسبت به آموزش شیوه های فعالیت مطلوب و اثر بخش زنان در چرخه اقتصادی خانواده و نحوه صحیح سپرده گذاری و پس انداز خانوار و تنظیم درآمدها و هزینه های خانواده مبتنی بر آموزه های اسلامی اقدام نماید.^{۹۳}
- 2- با همکاری دستگاههای حمایتی و وزارت دادگستری، جهت توانمندسازی زنان مطلقه و فرزندان طلاق، کارگاههای آموزش با عنوان آسیب شناسی اجتماعی خانواده و راه های مقابله با آن را برای متولیان و کارمندان خود برگزار کند.^{۹۴}

سازمان بهزیستی کشور موظف است:

- ۱- سلسله کارگاههای مهارت افزای رفتاری و آموزش روشهای و موضوعات کلیدی مربوط با سلامت اجتماعی خانواده (کرامت و شرافت، صداقت، همدلی، همراهی، تعاون و ...) برای جامعه مخاطب خود در راستای ترویج و فرهنگ سازی کارکردها و مولفه های رفتاری نظام جامع سلامت اجتماعی را برگزار نماید.^{۹۵}
- ۲- از زوجین منصرف شده از پیگیری دعاوی خانوادگی تا تثبیت خانواده، حمایت های آموزشی و مشاوره ای به عمل آورد.^{۹۶}
- ۳- از زنان مطلقه به منظور آماده سازی آنان برای ازدواج مجدد و مدیریت مؤثر دوران مجردی همراه با فرزندان آنان، حمایت های آموزشی و مشاوره ای به عمل آورد.^{۹۷}
- ۴- با استفاده از ظرفیت حوزه و دانشگاه و با رویکرد اسلامی، به تربیت مشاورین ویژه خانواده و ازدواج برای بکارگیری در مراکز مشاوره سازمان بهزیستی بپردازد.^{۹۸}

سازمان امور زندانهای کشور موظف است:

- 1- سلسله کارگاههای مهارت افزای رفتاری و آموزش روشهای و موضوعات کلیدی مربوط با سلامت اجتماعی خانواده (کرامت و شرافت، صداقت، همدلی، همراهی، تعاون و ...) برای جامعه مخاطب خود در راستای ترویج و فرهنگ سازی کارکردها و مولفه های رفتاری نظام جامع سلامت اجتماعی را برگزار نماید.^{۹۹}
- 2- با همکاری قوه قضاییه و نیروی انتظامی، با عنوان ارتقاء توانمندیهایی خانواده های زندانیان برای آنان کارگاههای آموزشی برگزار نماید.^{۱۰۰}

سازمان نظام روانشناسی موظف است:

- 1- با همکاری حوزه های علمیه، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و وزارت علوم، تحقیقات فناوری اقدام به تدوین متون و بسته های آموزشی مربوط به اصول و مبانی خدمات روانشناختی، مشاوره و مددکاری اجتماعی بر مبنای آموزه های اسلامی و آموزش آن به مددکاران و کارشناسان مرتبط سازمانهای مربوطه نماید.^{۱۰۱}

^{۹۲} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 1- راهبرد اجرایی 4

^{۹۳} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 2- راهبرد اجرایی 5

^{۹۴} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 6- راهبرد اجرایی 8

^{۹۵} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 3

^{۹۶} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۹۷} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۹۸} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۹۹} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 5- راهبرد اجرایی 3

^{۱۰۰} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 6- راهبرد اجرایی 7

^{۱۰۱} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 6- راهبرد اجرایی 2

2- با همکاری حوزه علمیه و به منظور کاهش آسیبها و پیامدهای سوء طلاق نسبت به تهیه و تدوین بسته " اصول و شیوه های مشاوره و امداد رسانی به خانواده های از هم گسسته و در معرض طلاق بر پایه آموزه های اسلامی " و ارایه آن به ستاد ملی زن و خانواده اقدام نماید.^{۱۰۲}

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها موظف است:

- 1- نشستهای تخصصی و کارگاههای آموزشی ویژه مشاورین و مبلغین با محوریت موضوع احیای « سنت حکمیت و داوری » را برگزار نماید.^{۱۰۳}
- 2- در جهت کاهش طلاق، کارگاههای آموزشی و دورههای تربیت مربی به صورت کشوری با هدف به روز رسانی و انتقال اطلاعات، پژوهشها و یافتههای جدید تحت عنوان « حکمیت به سبک قرآن و عترت » را برگزار نماید.^{۱۰۴}

^{۱۰۲} برنامه جامع تشکیل، تحکیم و تعالی نهاد خانواده و پیشگیری از تزلزل و فروپاشی آن راهبرد کلان 6- راهبرد اجرایی 8

^{۱۰۳} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق

^{۱۰۴} برنامه ملی کنترل و کاهش طلاق